

324

שירי אור

משיעורין השבועיים של
הגה"צ הרב אליעזר ברלנד שליט"א

פרשת
כי תצא
תשפ"ג

שמחת נשואי
נינת מורינו
הרב שליט"א

שׁוּעוֹזִים

שׁוּעוֹזֵר שְׁנַמְסֵר אֹזֵר לְיוֹם חֲמִישֵׁי לַיִל ז' אֱלוּל בֵּית־תּוֹמְבִי לְתוֹמְבִי בֵּית הַמּוֹדֵרֶשׁ

רְעִיתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ.”

”עוֹזֵר תְּעֻדֵי תַפִּיךָ וַיִּצְאָת בְּמַחֹל מְשַׁחֲקִים” (תְּרַמְיָהוּ ל”א ג), זֶה הַהִפְטָרָה שֶׁל יוֹם שְׁנֵי [דְרָאשׁ הַשְּׁנָה], כֹּלֶם יִקְרָאוּ אֶת הַהִפְטָרָה שֶׁל יוֹם שְׁנֵי, חֲיִבִים לְקַרְא אֹתָהּ. ”עוֹזֵר תְּעֻדֵי תַפִּיךָ וַיִּצְאָת בְּמַחֹל מְשַׁחֲקִים, עוֹזֵר תְּטַעֵי כְרָמִים בְּהָרֵי שְׁמֵרוֹן נְטַעוּ נְטַעִים וַחֲלָלוּ ... קוּמוּ וְנַעֲלֵה צִיּוֹן” (שֵׁם ג' - ה') הַהִפְטָרָה בִּירְמְיָהוּ ל”א הַפְטָרָה שֶׁל יוֹם שְׁנֵי - יוֹם שְׁנֵי שֶׁל רֹאשׁ הַשְּׁנָה, ”כֹּה אָמַר ה' מְצָא חֵן בְּמַדְבָּר” (שֵׁם א') שְׁעַכְשׁוֹ אֲנַחְנוּ אַחֲרֵי כֵּזֶה שׁוֹאֵה, שֵׁשׁ מִלִּיּוֹן [נִרְצַחוּ]. אֹמְרִים שְׁזֶה תִשַׁע מִלִּיּוֹן. ”כֹּה אָמַר ה' מְצָא חֵן בְּמַדְבָּר עִם שְׂרִידֵי חֶרֶב הַלּוֹךְ לְהַרְגִיעוּ

|| אֲזַ עַכְשׁוֹ מְדַבְּרִים עַל רְבֵקָה, רְבֵקָה הֵיְתָה הָרֵאשׁוֹנָה שְׁזֶה עַל יְדֵי שְׂדוּף. אָדָם הָרֵאשׁוֹן אֲזֵ הוּא הַסְתַּדֵּר, ה' הֵיְהֵה הַשְּׂדֻכָן שְׁלוֹ, ה' הִבִּיא לוֹ אֶת חַוָּה.

כִּי הָעֵקֶר זֶה - הָאִשָּׁה זֶה ”עֵצָם מַעֲצָמִי וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי” (בְּרֵאשִׁית ב' כ”ג) בֵּן אָדָם צְרִיף תְּמִיד לְהִיּוֹת נִכְנָע לְאִשְׁתּוֹ. תְּמִיד מָה שְׁהָאִשָּׁה אֹמְרַת זֶה קִנְדֵשׁ קָדָשִׁים, כֹּל מָה שְׁהָאִשָּׁה אֹמְרַת. אָדָם צְרִיף, בְּרַגַע שְׂאָדָם שׁוֹמַע בְּקוֹל אִשְׁתּוֹ, אֲזֵ יֵשׁ לוֹ אֶת כֹּל הַבְּרָכָה. תְּמִיד לְהַגִּיד לָהּ ”כִּלְךָ יִפָּה רְעִיתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ” (שִׁיר הַשִּׁירִים ד' ד'), כִּי בְּאִשָּׁה אֵין שׁוֹם מוֹם, הָאִשָּׁה נִקְיָה מְכֹל מוֹם. אֵין, ”כִּלְךָ יִפָּה

מִרְאֵי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

¹ עַכְשׁוֹ נוֹסְעִים לְאוֹמֵן בְּלִי סֶפֶק.

טעיא, פתאם הלכו רבי אלעזר ורבי אבא, פתאם הוא רואה אחד עם שתי חמורים, אמרו לו אפשר לרכב על החמורים?, [אמר להם:] אפשר בכבוד. איך שבאו לרכב, הוא אמר להם יש לי להגיד לכם דברי תורה. הוא ישמעאלי, הולך עם כאפיה, [נראה כאילו] הנה במכה, עכשו הוא בא ואומר להם... [2] הוא אומר לפני שאתם רוכבים על החמורים יש לי להגיד לכם כמה דברי תורה, ואז הוא אומר

ישראל. מרחוק ה' נראה לי ואהבת עולם אהבתיך על פן משכתיך חסד. עוד אבנך ונבנית בתולת ישראל עוד תעדי תפיך ויצאת במחול משחקים". כלם יוצאים רק במחולות, כל הענין של האדם זה מחולות.

בל השבת זה רק מחולות, הזהר אומר אומר בויקהל דף ר"ט; שכל השבת זה רק מחולות. [-] "שמרו שבתותי" שרב המנונא סבא הוא בא בתור

❁ מראי מקומות והערות ❁

² עכשו נהרגים כל שניה שלוש אלף איש [במכה], נופלים גשרים, כל זה מהה, מהדחוק, מהזפיפות, שלוש אלף נהרגים שם.

לָהֶם דְּבָרֵי תוֹרָה. וְשִׁישׁ שְׁתֵּי
שִׁבְתוֹת, לֹא שְׁלוֹשׁ שִׁבְתוֹת. שִׁבְת
שְׁלִישִׁית, וְאִזּוֹ הִגִּיעַ שִׁבְת
שְׁלִישִׁית - זֶה הַשְּׁלוֹשׁ סְעוּדוֹת זֶה
הָכִי גְבוּהָ.

וְהַשְּׁבֶת זֶה "לַעֲשׂוֹת אֶת

הַשְּׁבֶת" (שְׁמוֹת ל"א ט"ז)

- שִׁבְת זֶה רַק עַל יְדֵי מַחֲלוֹת, רַק
עַל יְדֵי שִׁירִים, רַק עַל יְדֵי
מַחֲלוֹת, שְׁאֲנַחְנוּ שְׁרִים
וּמַחֲלָלִים. אִזּוֹ "וַיִּצְאָת בַּמַּחֲוֹל
מִשְׁחָקִים" כֹּלֵם יִצְאוּ בַּמַּחֲוֹלֹת,
כֹּל הָעֲנִיָּן שֶׁל הַשְּׁבֶת זֶה רַק
הַמַּחֲלוֹת.

"וַיִּצְאָת בַּמַּחֲוֹל מִשְׁחָקִים...

עוֹד תִּטְעִי כְרָמִים"

שִׁיְהִיָּה הַרְבֵּה כְרָמִים, אָדָם צָרִיךְ
לַעֲבֹד בַּכֶּרֶם, זֶה מָה שְׁחָשׁוּב. כִּי
יִצְאֹת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל וּמַחֲלוֹלוֹת
בַּכְרָמִים, אִזּוֹ יֵשׁ אַרְבַּע מִשְׁפָּחוֹת,
זֶה מַחְלָק לְאַרְבַּע קְבוּצוֹת (תַּעֲנִית
לֹא, ע"א); וְהַמְּכַעְרוֹת אוֹמְרוֹת
שֶׁתִּקְחוּ מִקַּחְכֶּם לְשֵׁם שָׁמַיִם.

אִזּוֹ כָּל הַשִּׁירִים, זֶה מְדַבְּרִים עַל
כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל. כָּל הַשִּׁירִים
מְדַבְּרִים עַל הַיַּחֲוֹד שֶׁל הַזְּעִיר
אֲנַפִּיָּן עִם הַמַּלְכוּת. כִּי לֹאֶה הִיא

כָּבֵד מְתַקְנֵת, לֹאֶה הִיא כְּנֻגָד
הַקְּדֻקָּד. "וּלְקֻדְקֻד גְּזִיר אֲחִירוֹ"
(בְּרֵאשִׁית מ"ט כ"ו) הַרְבֵּה אוֹמֵר שְׁדֻרְךָ
הַקְּדֻקָּד נִכְנָסִים לְבֵית אֵל. הַרְבֵּה
אוֹמֵר כִּזֶּה חֲדוּשׁ שְׁשׁוּם צְדִיק
בְּעוֹלָם לֹא הִגִּיעַ לְכִזֶּה חֲדוּשׁ, לֹא
הִמְצִיא כִּזֶּה חֲדוּשׁ. אֲנִי... אִזּוֹ יֵשׁ
עֵץ בְּסֻדְר, רוֹאִים שֶׁם אִיזֶה עֵץ,
רְאִיתָ שֶׁם אִיזֶה עֵץ? רְאִיתָ? כִּזֶּה
עֵץ, כִּזֶּה לוֹז, עִם גִּזְע עֲנַק כִּזֶּה.
לְמָה כִּזֶּה גִּזְע עֲנַק? שֶׁם הִיָּה
הַפְּתַח. כִּי לֹא יוֹדְעִים אִיפֶה
הַפְּתַח, מִחֲפָשִׁים אֶת הַפְּתַח.

ה' הִכָּה אוֹתָם [אֶת אֲנָשֵׁי סְדוּם]
בְּסַנְגוּרִים, "וַיִּלְאוּ לְמַצָּא

הַפְּתַח" (בְּרֵאשִׁית י"ט ז"א) אִיךְ מְגַלִּים
אֶת הַפְּתַח? מֵאִיפֶה נִמְצָא אֶת
הַפְּתַח? וּבָאִים כָּל הַשׁוֹמְרִים,
וּמַחֲפָשִׁים אֶת הַפְּתַח, וְלֹא
יוֹדְעִים אִיפֶה הַפְּתַח. וְהַפְּתַח
פְּתוּחַ, אֲבָל הַפְּתַח פְּתוּחַ, הַפְּתַח
מוֹלְךְ! הִנֵּה הַפְּתַח כְּאֵן.

"וַיַּעֲלוּ בֵית יוֹסֵף גַּם הֵם בֵּית

אֵל..."

(שׁוֹפְטִים א' כ"ב)
עוֹלִים לְבֵית אֵל "וַיִּהְיֶה עִמָּם", וְ-
ה' הוֹלֵךְ עִמָּם. וְלֹא רוֹאִים אֶת
הַפְּתַח אֵין פְּתַח. "וַיִּתִּירוּ בֵּית
יוֹסֵף בְּבֵית אֵל וְשֵׁם הָעִיר לְפָנָיִם

זֶרְחָת, הַשִּׁיר מִתְחִיל 'הַשֶּׁמֶשׁ
 זֶרְחָה, הַשִּׁטָּה פְּרָחָה, וְהַשׁוֹחֵט
 שְׁחַט', זֶה עַל פְּרָעוֹת קִישִׁינֵב
 הוֹלֵךְ הַשִּׁיר³. אֵז כָּלֶם שָׁרִים אִיךָ
 הַשֶּׁמֶשׁ יְכוּלָה לְזֶרְחַת, בְּאֵמֶת הִיא
 לֹא רוֹצָה לְזֶרְחַת. הַשֶּׁמֶשׁ אוֹמֶרֶת
 אֲנִי לֹא אֶזְרַח יוֹתֵר גְּמֵרְנוּ. "אֵל
 נִקְמוֹת ה' אֵל נִקְמוֹת הוֹפִיעַ"
 (תְּהִלִּים צ"ד א') זֶה הַשֶּׁמֶשׁ שָׁרָה, כָּל
 "הַיְהוּדֵי לֵה' קִרְאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ
 בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו. שִׁירוּ לוֹ זִמְרוּ
 לוֹ שִׁיחוּ בְּכֹל נִפְלְאוֹתָיו" (דְּבָרִי
 הַיְמִיִּים-א' ט"ז ח') זֶה שִׁירַת הַשֶּׁמֶשׁ, כָּל
 הַיְהוּדֵי עַד "אֲשִׁירָה לֵה' כִּי גָמַל
 עָלַי" זֶה הַשִּׁירָה שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ שָׁרָה.
 הַשֶּׁמֶשׁ הוֹלֵכֶת כָּל הַשָּׁמַיִם, הִיא
 עוֹשֶׂה שְׁלוֹשׁ מְאוֹת שָׁשִׁים
 מַעֲלוֹת סִיבּוּב. וְהִיא רַק שָׁרָה,
 וְיִהְיוּשֶׁע אוֹמֵר לַשֶּׁמֶשׁ "דּוֹם"
 (יְהוֹשֻׁעַ י' י"א) מָה זֶה דּוֹם? מָה זֶה
 צָבָא פֶה? מִסְדֵּר צָבָא? בְּמִסְדֵּר
 צוֹעֲקִים 'דּוֹם' - 'כָּלֶם לַעֲמֵד
 דּוֹם', מָה הוּא אוֹמֵר לֵה לַעֲמֵד
 דּוֹם, מָה הִיא חֵיל שְׁלֶךְ? אֵתָה
 הַמְּפַקֵּד, מָה אֵתָה סְמָל, אֵתָה
 הַמְּחַט"ט... מָה אֵתָה צוֹעֵק לֵה
 דּוֹם? אֵז אוֹמֵר הַמְּדַרְשׁ תַּנְחוּמָא:

לֹז" (שָׁם כ"ג) כִּי לֹז זֶה תַּחֲתִית
 הַמַּתִּים. כִּי אֵז יֵצֵא אֶחָד מִן הָעִיר,
 אָמְרוּ לוֹ תִרְאֶה לָנוּ אֵת הַפֶּתַח,
 אָמְרוּ אִם אֲנִי יִרְאֶה לָכֶם אֵת
 הַפֶּתַח יְרוּ בִי, כִּי עוֹמְדִים עַל
 הַחוּמָה עִם חֲצִים וְעִם חֲנִיתוֹת
 וְרַמְחִים וְזוֹרְקִים חֲצִים, וְזוֹרְקִים
 רַמְחִים.

בְּמוֹ הַשֶּׁמֶשׁ "שֶׁמֶשׁ יִרַח עֲמֵד
 זְבֻלָּה לְאוֹר חֲצִיךָ יִהְלִכוּ
 לִנְגַה בְּרַק חֲנִיתְךָ" (תְּבַקִּיךָ ג' י"א)
 הַשֶּׁמֶשׁ יוֹרִים בָּהּ, הַשֶּׁמֶשׁ לֹא
 מוֹכֵנָה לְזֶרְחַת. יֵשׁ שִׁיר 'הַשֶּׁמֶשׁ
 זֶרְחָה, הַשִּׁטָּה פְּרָחָה, וְהַשׁוֹחֵט
 שְׁחַט' כְּלוֹמֵר כָּלֶם שׁוֹאֲלִים, אִיךָ
 הַשֶּׁמֶשׁ יְכוּלָה לְזֶרְחַת? אִיךָ הִיא

מראי מקומות והערות

³ [השיר נקרא "בעיר ההריגה"].

דום מלהגיד שירה, כי איך
השמש הולכת שהיא אומרת
שירה.

איך אדם יכול ללכת? שהוא
אומר שירה, אדם רק הולך
עם השירה, עם הנגונים, אדם
צריך להגיד כל היום נגונים כל
היום לשיר. כתוב "יודע נגן יודע
לשאל" אומרת הגמרא בסנהדרין
צ"ג עמוד ב'; "יודע נגן יודע
לשאל", שכל מילה יהיה
בנגונים. אדם בא הביטה שהכל
יהיה בנגונים, ילדים לא צריכים
להרביץ להם, רק מדברים אתם
בנגון, שרים זמירות.

כל ה[סעדת] שבת זה ארבע שעות
מינימום, אי אפשר פחות
מארבע שעות. אנחנו התחלנו
את ה[סעדת] שבת בתשע וחצי,
גמרנו בשתיים עשרה וחצי. וכל
הענין של חתונה זה הרקודים,
שרוקדים שהרבה אומר שחתנה
- ששבת זה כמו חתנה הרבה
אומר, וצריכים לזכות לראות את
השמחה, אדם לא שר בשבת,
הוא מתפלל ככה, בסדר הוא
נרדם קצת. אני מבין הוא היה ער
כל הלילה. שבת זה חתנה הרבה

אומר! וצריכים לזכות - זה
הלשון של רבינו בשבחי הר"ן -
וצריכים לזכות להציץ מן
החרפים "משגיח מן החלונות
מציץ מן החרפים" (שיר השירים ב' ט')
צריכים לזכות משהו מהשמחה
הזאת, כל השבת זה רקודים
ומחולות ושמחות.

רק היינו רוקדים ושמחים
ושרים, כשהיית ילד. אז
כל הזמירות היית שר את
הזמירות בכזה עוצמה, אני זוכר
את זה עד היום איך שהיית שר
את הזמירות. ליל שבת הוא היה
הבן היחידי, כלם היו בנות, אז
הוא היחידי שהיה מנהל את כל
השבת, היה שר את הזמירות היה
צועק אותם עד כלות הנפש, עד
שהיה נהיה אדם כמו סלק.

אז מה זה "משגיח מן
החלונות"? זה אסתר
המלכה, כי המן - אז כתוב
"שבעים בלחם נשכרו" (שמואל א'
ב' ה). חנה ראתה כל מה שיהיה
עד סוף הדורות, חנה ראתה מה
שיהיה עד סוף הדורות. היא
ראתה מה שיהיה בפורים, היא
התפללה על פורים - על חנוכה,

זֶה לִוְקָחִים עֲשָׂרִים רְבוּא, שְׁזֶה
 אַרְבַּע וְעוֹד שְׁלוֹשׁ, אִזּוֹ זֶה שְׁבַע
 אַפְסִים זֶה עֶשֶׂר מִלִּיּוֹן, וְרַבְתִּים
 זֶה עֲשָׂרִים מִלִּיּוֹן [אִזּוֹ אִם מְכַפְּלִים אֶת
 הַמַּחְנוֹת וְהַמְּלָאכִים יֵצֵא שְׁמַנְיִים לַחֲתָנָה תִּשַׁע
 בִּלְיוֹן שֶׁל מְלָאכִים].

עֲבָשׁוּ הוּא אֹמֵר שְׁכָל הַחֲנוּכָה
 זֶה הַתְּפִלָּה שֶׁל חֲנֻה, כָּל
 הַחֲנוּכָה זֶה מֵה שְׁחֲנָה הַתְּפִלָּה,
 כְּבָר עָבְרוּ שְׁבַע מֵאוֹת שָׁנָה. כִּי
 מַחְנָה עַד חֲרַבַּן הַבַּיִת אִזּוֹ זֶה
 בְּדִיּוֹק אַרְבַּע מֵאוֹת חֲמִשִּׁים שָׁנָה,
 כִּי דוֹד מְלֶךְ אַרְבָּעִים, וְחֲנָה זֶה
 אַרְבַּע מֵאוֹת וְעֶשֶׂר, זֶה בִּיחַד
 אַרְבַּע מֵאוֹת חֲמִשִּׁים. כִּמֵּה זֶה
 אַרְבַּע מֵאוֹת חֲמִשִּׁים וְעוֹד
 שְׁבַעִים - חֲמֵשׁ מֵאוֹת עֲשָׂרִים,
 עוֹד מֵאֲתַיִם וְשְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה, כְּתוּב
 אֶצֶל הַחֲזִיר "וְהוּא גֵרָה לֹא יִגְר"
 (עֲקָרָא י"א ז') שְׁבְדִיּוֹק - כִּי עַד
 שֶׁהַחֲזִיר שָׁלַט פֹּה - שְׁזֶה פָּרַס
 וַיָּוֶן, "לֹא יִגְר" זֶה בְּדִיּוֹק [גִּמְטְרִיא]
 מֵאֲתַיִם וְשְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה, זֶה בְּדִיּוֹק
 יֵצֵא גַם לְפִי הַתְּאָרִיכִים שְׁמֵאֲתַיִם
 וְשְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה. כִּי מֵאֵה שְׁמוֹנִים
 שְׁלֹטוֹ הַיּוֹנִים, וְעוֹד שְׁלוֹשִׁים
 וְאַרְבַּע הַפָּרְסִים, אִזּוֹ זֶה מֵאֲתַיִם
 וְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה, אִזּוֹ הַשָּׁנָה

הָאָר"י אֹמֵר שְׁכָל הַחֲנוּכָה זֶה
 בְּזִכּוֹת חֲנֻה. הִנֵּה יֵשׁ שֵׁם חֲשָׁן
 מִשְׁפָּט - לְקוּטֵי הַלְּכוֹת חֲשָׁן
 מִשְׁפָּט.

הִנֵּה תְּבִיא שְׁבַחֵי הָר"ן, הָרַב'ה
 אֹמֵר שְׁצָרִיכִים לְזִכּוֹת
 צָרִיכִים לְזִכּוֹת לְרֵאוֹת אֶת
 הַשְּׂמִחָה שֶׁל הַחֲתָנָה, לְרֵאוֹת אֶת
 הַרְקוּדִים אֶת הַמַּחּוּלוֹת. מִגִּיעַ
 שַׁבָּת זֶה יוֹתֵר מַחֲתָנָה! זֶה רַק
 שִׁירִים וְתִשְׁבָּחוֹת, וּמַחּוּלוֹת
 וּמַחּוּלָּלִים. כְּתוּב שְׁכָל חֲתָנָה
 יֵשׁ אַרְבַּע מֵאוֹת חֲמִשִּׁים וְשְׁמוֹנֵה
 אֶלֶף רְבוּא מַחְנוֹת - וְכָל מַחְנָה זֶה
 - "רַכֵּב אֱלֹקִים רַבְתִּים אֶלְפֵי
 שְׁנָאן" (תְּהִלִּים ס"ח י"ח) - כָּל מַחְנָה זֶה
 "אֶלְפֵי שְׁנָאן", רַבְתִּים זֶה עֶשֶׂר
 אֶלֶף [אִזּוֹ זֶה יוֹצֵא] תִּשַׁע אַפְסִים. כְּלו'

האחרונה נבלעת. אז מאתים ושלוש עשרה שנים, אֲנַחְנוּ נוֹסִיף כַּעַת - לְחֶמֶשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים עוֹד מֵאֲתַיִם [ושלוש עשרה] אִזְּזֵה יוֹצֵא שְׁבַע מֵאוֹת שְׁלוֹשִׁים וְשָׁלוֹשׁ, אִזְּזֵה מִתְּפִלַּת חֲנָה עַד חֲנוּכָה אִזְּזֵה שְׁבַע מֵאוֹת שְׁלוֹשִׁים וְשָׁלוֹשׁ, אִזְּזֵה שְׁנָה, אִזְּזֵה מִתְּפִלַּת מֵה שְׁיִהְיֶה בְּעוֹד שְׁבַע מֵאוֹת שְׁנָה. שְׁבַע מֵאוֹת שְׁלוֹשִׁים וְשָׁלוֹשׁ כִּי זֶה "גֵּרָה לֹא יָגֵר" - כִּי "יָגֵר" זֶה מֵאֲתַיִם וְשָׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה, וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ זֶה מֵאֲתַיִם וְשָׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה, וְדוֹד זֶה אַרְבָּעִים. וַיֵּשׁ לָנוּ עוֹד אֶחָד עֶשְׂרֵה, מִשְׁשָׁלְמָה רַק הִתְחִיל לְבָנוֹת, הוּא רַק גָּמַר לְבָנוֹת - בְּאַרְבַּע הוּא הִתְחִיל לְבָנוֹת, וּבָנָה שְׁבַע, אִזְּזֵה שְׁבַע מֵאוֹת שְׁלוֹשִׁים וְשָׁלוֹשׁ, וְעוֹד אַחַת עֶשְׂרֵה זֶה שְׁבַע מֵאוֹת אַרְבָּעִים וְאַרְבַּע בְּדִיּוּק. אִזְּזֵה שְׁבַע מֵאוֹת חֲמִשִּׁים שְׁנָה כְּמַעַט, מִתְּפִלַּת חֲנָה עַד שִׁנְצָחוּ הַחֲשֻׁמוֹנָאִים. זֶה יוֹצֵא עַד שְׁמַעוֹן, אַחֲרֵי זֶה עוֹד מֵאָה

וְשָׁלוֹשׁ, וְאַחֲרֵי זֶה עוֹד מֵאָה וְשָׁלוֹשׁ, פְּעֻמִּים מֵאָה וְשָׁלוֹשׁ⁴, אִזְּזֵה עַד שְׁמַעוֹן [עברו כִּסְוָה שְׁנָה מִחֲנָה] עַד שְׁמַעוֹן שְׁלֹט.

שְׁמַעוֹן הוּא הַצְּלִיחַ לְכַבּוֹשׁ אֶת הַחֲקָרָא, הַיּוֹם, הַחֲקָרָא נִקְרָא מִבְּצֵר אֲנִטּוֹנִיא, אִיפֵה שְׁהַבִּית סֶפֶר - בְּשַׁעַר הָאֲרִיּוֹת, בְּ"יְמֵי שְׁמוּאֵל" הוּא מְבִיא אֶת זֶה שְׁהַצְּלַחְנוּ לְעֹלוֹת עַל הַבֵּית סֶפֶר, וְהַמְּסֵרֶת הָעֲרַבִּית [אוֹמֶרֶת]; בְּרַגְעַ שְׁיִהוּדִים יִכְנָסוּ שָׁם לְבֵית סֶפֶר, אִזְּזֵה תְּבוּא הַגְּאֻלָּה, אִזְּזֵה הַיְּהוּדִים יִכְבְּשׁוּ אֶת יְרוּשָׁלַיִם. הֵם לֹא הִרְשׁוּ לַיְּהוּדִים לְעֹלוֹת לְבֵית סֶפֶר שְׁמַשְׁקִיף לְהֵר הַבֵּית. לִיד שַׁעַר הָאֲרִיּוֹת יֵשׁ בֵּית סֶפֶר, זֶה הַבְּנִינָן הַכִּי גְבוּהַ שָׁם בְּאֶזּוֹר, וּכְשֶׁעוֹלִים עַל הַגֵּג אִזְּזֵה רֹאִים אֶת כָּל הָרִצְפָּה שֶׁל הֵר הַבֵּית בְּרוֹר, וְהַיְּהוּדִים הָיוּ רוֹצִים לְעֹלוֹת לְשָׁם לְרֹאוֹת אֶת הָרִצְפָּה, הָעֲרַבִּים אָמְרוּ לָהֶם אִם אַתֶּם מְצַלִּיחִים לְהַגִּיעַ לַגֵּג אִזְּזֵה גְמָרְנוּ יְרוּשָׁלַיִם נְכַבְּשָׁת, וְכֹכָה

❁ מֵרֵאִי מִקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת ❁

וְשִׁמוּנִים שְׁנָה מְלֻכּוֹת חֲשֻׁמוֹנָאִי בְּפָנֵי הַבֵּית מֵאָה וְשָׁלוֹשׁ מְלֻכּוֹת בֵּית הַוְּרָדוֹס מֵאָה וְשָׁלוֹשׁ מִכָּאֵן וְאַיִלָּה צֵא וְחָשַׁב כְּמָה שְׁנַיִם אַחַר חוֹרְבּוֹ הַבֵּית:

⁴ עֲבוּדָה זְרָה ט, ע"א

תְּנִי ר' יוֹסִי רַבִּי מְלֻכּוֹת פָּרַס בְּפָנֵי הַבֵּית שְׁלֹשִׁים וְאַרְבַּע שְׁנָה מְלֻכּוֹת יוֹן בְּפָנֵי הַבֵּית מֵאָה

הָיָה בְּאֶמֶת, אִיךָ שֶׁהֶצְלִיחוּ לְהִגִּיעַ לְעֵלוֹת עַל הַגַּג שֶׁל הַבַּיִת סֵפֶר
 הַזֶּה, יְרוּשָׁלַיִם נִפְלָה |.⁵

— מורא' מקומות והערות —

זֶה, זֶה כָּל הַזְּמַן מְדַבְּרִים שְׁצַרִּיקִים לְהַחְזִיר אֶת
 זֶה, זֶה שְׁנֵי לְעַרְבִים מִה... זֶה נִקְרָא 'כְּבוֹשׁ' מִה...
 שְׁנֵי לְעַרְבִים...

⁵ וְזֶה הָיָה הַהוֹרָאָה [בְּמִלְחַמַת שְׁשַׁת הַיָּמִים] לֹא
 לְכַבוֹשׁ אֶת יְרוּשָׁלַיִם, הָיָה מִלְּשָׁה דִּין הוּא לֹא
 שָׁמַע לְהוֹרָאָה, אַחֲרֵי זֶה הוּא בְּקוֹשׁ סְלִיחָה
 מִהוֹקֵף שְׁעִשִׁיתִי טְעוּת... וְרָצוּ מִיָּד לְהַחְזִיר אֶת

אז כל זה מדברים כאן על החנוכה, שהיה שזה הנס הכי גדול מכל הנסים. שבכל העולם לומדים את זה, בכל העולם לומדים גם באוקספורד לומדים את זה, איך הצליח קמץ מכבים – בסך הכל שמונה מאות איש, עמדו מול מאה אלף חיילים, שהם ראו את המאה אלף חיילים כלם ברחו – הוא בא עם שלוש אלף, אז הוא נשאר עם שמונה מאות, אז הוא צעק אנא ה' הושיעה נא, התחיל להגיד הלל – אנא ה' הצליחה נא, צעקו הלל, צעקו, עמדו ברמה, עמדו בשמואל הנביא, שם זה המקום הכי גבוה, משם אתה רואה את לטרון, שם היה המחנה, שם היה

המחנה של היונים. כל הזמן שלטו פה יונים מאה שמונים שנה.

כל זה אומרת הגמרא בעבודה

זרה [שהיוונים שלטו בארץ ישראל בזמן בית המקדש] מאה שמונים. ואז היה מתתיהו בן יוחנן כהן גדול, מתתיהו זה גימטריא ראש השנה, כי בראש השנה אז אנחנו זוכים למתתיהו, אז כאן [עבודה זרה] בדרך ט' עמוד א', יש פה את כל החשבונות. רש"י אומר שבתתכ"ח אז כבר תהיה הגאולה, תתי"ט תמ"ט, תמ"ח שנים מתי תהיה הגאולה ד' מאות מ"ח, אם אתה מוסיף שלוש אלף שנה, אז בדיוק תתמ"ח בדיוק, ה' אלפים

מראי מקומות והערות

לאמן אותם, היהודים עושים את זה בשלושה ימים. כי דברתי עם אחד שהוא היה מאמן צנחנים, היינו באפריקה שם אז היה אחד הוא היה מפקד בחיל האוויר הוא היה, אז הבלגים אמרו להם שלוקח להם שלוש שנים ללמד לצנח, אצלנו זה שלושה ימים... מה שאצלם בשלוש שנים, אצלנו בשלושה ימים. מה זה הבעיה לצנח? כל אחד יכול לצנח. חוץ מה האוירונים של הערבים ונפלים מעצמם, לא צריכים להפיל אותם, הם כבר... צריכים לדעת איך להמריא, אבל לא יכולים לנחות, זה כבר הכל אוטומטי היום הכל אוטומטי.

היה אליעזר שקדי הוא אמר אני רוצה בחורי ישיבה טיפים, כל החלונים זה לא שנה כלום. מחר יפוצצו את תל אביב יגידו זה כבוש, במקום לפוצץ עיר [טרור] יפוצצו את תל אביב, אתה לא יכול לסמוך עליהם, הראש שלהם מתהפך פתאום, אין להם ראש בכלל, אני רוצה דתיים בחורי ישיבה הוא אומר לי, בוא נתחיל לארגן משהו, בין הזמנים קבעו שלושה קורסים, עשרים ואחד יום, עד א' אלול, אפשר ללמד לעשות עשרים ואחד שעורים. שעור בבקר שעור בערב, זה ארבעים ושתים שעורים, אז אפשר להיות הטיס הכי ממחה בעולם.

עכשו רוצים לאמן באף שש עשרה [F16] את האוקראינים, אומרים זה יקח להם חצי שנה

הָיָה מְצַאֲצָאֵי בֵּית חֲשֻׁמוֹנַי זֶה
 גַּם נֶחֱשֵׁב [בֵּית חֲשֻׁמוֹנַי] מְאֻתִּים
 וְשֵׁשׁ⁶, בְּיַחַד אַרְבַּע מְאוֹת
 עֶשְׂרִים. שְׁנַיִם לְחֶרֶפֶן הַבַּיִת, אִז
 הַגְּמְרָא עוֹשֶׂה בְּדִיוֹק אֶת הַחֲשֻׁבוֹן
 שֶׁל הַגְּאֻלָּה, מִפֶּה דָף ט' עֲמוּד א'
 יֵשׁ בְּדִיוֹק אֶת הַחֲשֻׁבוֹן שֶׁל
 הַגְּאֻלָּה, בְּאִיזָה שְׁנָה תִּהְיֶה
 הַגְּאֻלָּה בְּדִיוֹק. "מִשְׁנֵי אֲלָפִים
 אַחֲרוֹנִים מֵה שֶׁיֵּצְאוּ וּמְשִׁיחַ לֹא
 בָּא".

תתמ"ח זֶה הָיָה ב' אֲלָפִים "הָרִי
 ד' מְאוֹת וּמ"ח שְׁנַיִם עַל אֲלָפִים
 לְבְרִיאַת עוֹלָם נִמְצָא מִמֶּתֵן תּוֹרָה
 עַד ד' אֲלָפִים לְבְרִיאַתוֹ שֶׁל עוֹלָם
 אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מְאוֹת וַחֲמֵשִׁים
 וּשְׁתַּיִם".

אז פֶּה הַגְּמְרָא אוֹמֶרֶת: "עַד מִתֵּן
 תּוֹרָה אַרְבַּע מְאָה וְאַרְבַּעִים
 וַתִּמְנִיא" בְּשְׁנַת אֲלָפִים [לְבְרִיאַת
 הָעוֹלָם] כִּי אֲבָרְהָם נוֹלַד [בְּשְׁנַת] אֶלֶף
 תִּשְׁעֵ מְאוֹת אַרְבַּעִים וּשְׁמוֹנֶה,
 [ובשנת 2000 לבריאת העולם אברהם] הוּא
 הָיָה בֶּן חֲמֵשִׁים וּשְׁתַּיִם, לְפִי זֶה
 מִחֲשָׁבְנִים אֶת חֲשֻׁבוֹן הַגְּאֻלָּה,
 הוּא הָיָה חֲמֵשִׁים וּשְׁתַּיִם. בִּין
 כְּמוֹ [הַשְּׁנַיִם שְׁחִוִּי:] שְׁמוֹאֵל הַנְּבִיא.
 שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ. כִּי הִגִּיל הָכִי חֲשׁוֹב

אז מַלְכוּת פָּרַס זֶה שְׁלוֹשִׁים
 וְאַרְבַּע שְׁנָה, מַלְכוּת יוֹן זֶה
 מְאָה שְׁמוֹנִים שְׁנָה, [מַלְכוּת]
 חֲשֻׁמוֹנַי זֶה מְאָה וּשְׁלוֹשׁ,
 הוֹרְדוֹס זֶה גַּם חֲשֻׁמוֹנַי, הוֹרְדוֹס

מראי מקומות והערות

להיכל ופרצו בו פרצות וטמאו הטהרות וצר
 להם לישראל מאד מפניהם ולחצום לחץ גדול
 עד שריחם עליהם אלהי אבותינו והושיעם
 מידם והצילם וגברו בני חשמונאי הכהנים
 הגדולים והרגום והושיעו ישראל מידם
 והעמידו מלך מן הכהנים וחזרה מלכות לישראל
 יתר על מאתים שנה עד החורבן השני:

⁶ [לכאורה בא לתרץ השאלה שבגמרא מחשבים
 103 לחשמונאי 1031 לבית הורדוס והרמב"ם
 מתברר יחד]
 וזה לשון הרמב"ם הלכות חנוכה פרק ג' הלכה
 א'
 בבית שני כשמלכו יון גזרו גזרות על ישראל
 ובטלו דתם ולא הניחו אותם לעסוק בתורה
 ובמצות ופשטו ידם בממונם ובבנותיהם ונכנסו

עֲזֹבָה אוֹתוֹ כְּכֹר בְּגִיל שְׁנֵיתַיִם,
הַפְּקִירָה אוֹתוֹ, הַשְּׂאִירָה אוֹתוֹ
שֶׁם בְּחֶצֶר הַמִּשְׁכָּן.

שָׁם - (במשכן) חֲפְנֵי וּפְנִחָס הֵם
זוּלָּלִים כְּבָשִׂים שְׁלָמִים,
כְּבָשִׂים שְׁלָמִים. אֶחָד מִבֵּיא [למשכן
לקרבן] כְּבֶשֶׂת, הוּא - (הכהן חפני או פנחס)
אוֹמֵר תְּבִיא חֲצֵי כְּבֶשֶׂת, הַבֵּיא
פָּרָה, תְּבִיא חֲצֵי פָּרָה, מִבֵּיאָה
עֶגְלָה, תְּבִיאֵי חֲצֵי עֶגְלָה. כָּל אֶחָד
הָיָה לוֹ עֶשְׂרִים יְלָדִים, שְׁתֵּי נָשִׁים
זֶה עֶשְׂרִים יְלָדִים. לָךְ יֵשׁ יֶלֶד
אֶחָד, אִז תְּבִיא חֲצֵי עֶגְלָה, תְּבִיא
חֲצֵי פָּרָה. וּמְכוֹת רָצַח...

, הוּא הָאֵמָּא שְׁלוֹ הַפְּקִירָה אוֹתוֹ
לְגַמְרֵי, נְטֹשָׁה אוֹתוֹ. אִז עוֹד לֹא
הָיָה רוּחָה, אִם הָיָה רוּחָה הָיוּ
לוֹקְחִים אוֹתוֹ, מְגַדְלִים אוֹתוֹ
מוֹסְרִים אוֹתוֹ לְאֵמָנָה. אֲבָל אִז
עוֹד לֹא רוּחָה, עוֹד לֹא... זֶה עוֹד
לֹא הָיָה מִפְּתַח כְּמוֹ הַיּוֹם - אִז אִם
יֶלֶד שֶׁהָאֵמָּא נוֹטֶשֶׁת אוֹתוֹ וְהוּא
רַק בּוֹכָה כָּל הַיּוֹם, אִז הַשְּׂכָנִים
קוֹרְאִים לְרוּחָה, הַשְּׂכָנִים
שׁוֹמְעִים שֶׁהֵילֵד בּוֹכָה קוֹרְאִים
לְרוּחָה, הַרוּחָה לוֹקַחַת אוֹתוֹ.
אֲפֹלוֹ לֹא אוֹמְרִים לְאֵמָּא אֵיפָּה
הוּא שְׁלֹא תִבּוֹא לְבַקֵּר אוֹתוֹ, לֹא

זֶה חֲמֻשִׁים וּשְׁתַּיִם, מִי שֶׁהִגִּיעַ
לְחֲמֻשִׁים וּשְׁתַּיִם כְּכֹר יְכוֹל
לְהַבִּיא אֶת מְשִׁיחַ, יְכוֹל לְהַבִּיא
אֶת הַגְּאֹלָה, אִז זֶה הַגִּיל הַכִּי
חָשׁוּב חֲמֻשִׁים וּשְׁתַּיִם. וְלִכֵּן
שְׁמוּאֵל הַנְּבִיא חֵי [רק] חֲמֻשִׁים
וּשְׁתַּיִם, כִּי הִיא - (אִמּוֹ חַנָּה) אֲמָרָה
"עַד עוֹלָם" (שְׁמוּאֵל א' כ"ב) - עַד
עוֹלָם זֶה חֲמֻשִׁים שְׁנָה, "עַד
יְגַמַּל" עַד שֶׁהוּא נִגְמַל [זֶה שְׁנֵיתַיִם].
וְהִבְאִיתוֹ וְנִרְאָה אֶת פְּנֵי ה' וַיֵּשֶׁב
שָׁם עַד עוֹלָם" זֶה הַתְּפִלָּה שֶׁל
חַנָּה, שֶׁהִיא אֲמָרָה אֲנִי רוֹצֶה
שִׁיְהִיָּה כְּאֵן עַד עוֹלָם. עוֹלָם זֶה
חֲמֻשִׁים שְׁנָה, עוֹלָם זֶה מִסְפָּר שֶׁל
הַיּוֹבֵל. אִז כְּאֵן בְּשְׁמוּאֵל כְּתוּב -
שְׁמוּאֵל א' "עַד עוֹלָם" - שְׁמוּאֵל
א'.

יֵשׁ יְלָדִים עִם הַרְבֵּה חֲסָכִים
שְׁמֻקְבָלִים הַרְבֵּה מְכוֹת,
וְהַהוֹרִים מְזַנִּיחִים אוֹתָם, וְהָאֵמָּא
הוֹלֶכֶת לְעֵבֶד וְסוֹגֶרֶת אוֹתוֹ בְּבֵית,
הוּא רַק בּוֹכָה כָּל הַיּוֹם. הוּא
עוֹמֵד בְּחֵלוֹן וּבוֹכָה אֵיפָּה אֵמָּא...
אֲבָ אוֹ בְּכוֹלָל אוֹ בְּעֵבוֹדָה, אוֹ
בְּחוּ"ל הוּא שְׁד"ר. וְהֵילֵד -
הָאֵמָּא הִלְכָה לְעֵבֶד - אִז הֵילֵד
מִלֵּא חֲסָכִים. הוּא - אֵמָּא שְׁלוֹ

ואַחֲרֵי זֶה רָחַל וְלֹאָהּ. יַעֲקֹב הָיָה
צָרִיף לְחַבֵּר אֶת רָחַל וְלֹאָהּ, כְּתוּב
"וַתִּמָּת... בְּדֶרֶךְ אֶפְרַת" (בְּרַאשִׁית ל"ה)
י"ט) שְׂרַחֵל נִכְלָלָה בְּלֹאָהּ. כָּל
הָעֲבוּדָה זֶה "עַל אָדָם אֲשֶׁלֶּיךָ
נַעֲלִי" (תְּהִלִּים ס' י') מָה זֶה נַעֲלִי?
רְמַחֵי, חֲנִיתֵי, "אָרִיק חֲרָבִי
תּוֹרִישְׁמוּ יְדֵי... כְּסָמוּ יָם" (שְׁמוֹת
ט"ו ט') אֵלָּא הָעֶקֶר זֶה הַנַּעֲל! שְׁכָל
אֶחָד צָרִיף שְׁיִהְיֶה לוֹ נַעֲל.

הַגְּמָרָא אומרת בגמרא ב־
קכ"ט עמוד א'
בַּשְּׁבֶת - הַגְּמָרָא מְאֹד מוּזָרָה,
[שאם] אֲנִי יֵשׁ לִי בֵּית שְׂוֵה עֶשֶׂר
מִלִּיּוֹן וְאֵין לִי נַעֲלִים, שְׂאָדָם
יִמְכַר אֶת כָּל הַבַּיִת וַיִּקְנֶה זֹוג
נַעֲלִים! ? כִּמָּה זֶה מְאָה שְׁקָל זֹוג
נַעֲלִים...? אַבִּיחֵי מַחְלֵק אֶת זֶה
בְּכֻלָּל בְּחָנָם [?]. - גְּמָרָא מְאֹד
מוּזָרָה; אִם אֵין לָךְ נַעֲלִים תִּמְכַּר
אֶת הַבַּיִת שְׁלֶךָ... הַבַּיִת שְׂוֵה עֶשֶׂר
מִלִּיּוֹן, וְהַנַּעֲלִים שְׂוִים מְאָה שְׁקָל
וְאוּלַי שְׁבַעִים שְׁקָל. אַז תִּמְכַּר אֶת

תְּבוֹא כָכָה... אָבֵל חֲנָה כְּכָר לֹא
הֵיטָה שָׁם, הִיא "וַתִּשְׁכַּתוּ
הַרְמָתָה כִּי שָׁם בֵּיתוֹ" (שְׁמוֹאֵל א' ז'
ז') שָׁם עַל הַרְמָה.

"רְמָה" זֶה אָדָם קְדָמוֹן [וכן רמה
גימטריא אדם קדמון], כָּל
הָעֲבוּדָה שֶׁל הָאָדָם זֶה לְהַכְלִיל
בְּאָדָם קְדָמוֹן. יֵשׁ אָדָם קְדָמוֹן,
עַתִּיקָא, מֵהַטְּבוּר שֶׁל אָדָם קְדָמוֹן
נֶאֱצַל עַתִּיקָא, וְאַחֲרֵי עַתִּיקָא יֵשׁ
אָרִיף אַנְפִּין, אַחֲרֵי זֶה בָּא אַבָּא
וְאַמָּא וְאַחֲרֵי זֶה בָּא זַעִיר אַנְפִּין,

מְרָאֵי מַקּוּמוֹת וְהַעֲרוֹת

הַחֲנוּת הֵכִי גְדוּלָה בְּעוֹלָם, עוֹד מַעֲט יִהְיֶה כָּל
הַפְּנִיּוֹנִים שְׁלוֹ. הַחֲנוּת הִיא בְּגִבְעַת שְׁמוּאֵל כָּל
אֶחָד יָכוֹל לְסוּעַ לְשָׁם לְקוֹבֵל נַעֲלִים בְּחָנָם.
יַעֲקֹב הוּא יְבִיא, הוּא הַתְּחִיל כְּכָר לְהִבְאֵי - הוּא
אָמַר לִי, אֲנִי יוֹדַע שֶׁהוּא מְסַר אֶת זֶה
לְטִימְסִיט...

⁷ יֵשׁ אֶחָד אַבִּיחֵי מַחְלָקִים, לְכַבּוֹד רֹאשׁ הַשָּׁנָה
כָּל אֶחָד צָרִיף לְהַרְשֵׁם אֲצֵל טִימְסִיט לֹא יוֹדַע
אֲצֵל מִי, יִקְבֹּל סוּג נַעֲלִים לְכָל הַמְשַׁפָּחָה,
לְיָלְדִים לְאַבָּא לְאַמָּא, הֵכִי חֲדִישוֹת הֵכִי... זֶה
הַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלוֹ. בְּזִכְרוֹת זֶה עוֹד מַעֲט יִהְיֶה לוֹ אֶת

כָּל הַבַּיִת... לְעוֹלָם יִמְכַר אָדָם, קוֹרוֹת בַּיִתוֹ – אֲנַחְנוּ מִקְרִיאִים אֶת הַגְּמָרָא כִּי"ט עֲמוּד א' – "אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב לְעוֹלָם יִמְכַר אָדָם קוֹרוֹת בַּיִתוֹ וַיִּקַּח מִנְעָלִים לְרַגְלָיו" זֶה גְּמָרָא מוֹזְרָה, מָה אֵין לָךְ נִעְלִים אִו תִּמְכַר אֶת הַבְּמָבָה שְׁלָךְ, יֵשׁ לָךְ בְּמָבָה – יֵשׁ לָךְ עֶשֶׂר חֲבִילוֹת בְּמָבָה כָּל בְּמָבָה זֶה עֶשֶׂר שְׁקָל, תִּמְכַר עֶשֶׂר חֲבִילוֹת, וַיְהִי לָךְ מֵאָה שְׁקָל. לְמַכַּר אֶת כָּל הַבַּיִת? "לְעוֹלָם יִמְכַר אָדָם קוֹרוֹת בַּיִתוֹ" יִמְכַר אֶת הַבַּיִת! אֵין לָךְ נִעְלִים...? תַּצִּיעַ אֶת הַבַּיִת לְמַכְרָה, הָעֶקֶר שִׁיְהִי לָךְ נִעְלִים!

אָסוּר לְלַכֵּת יַחַף, לְלַכֵּת יַחַף, הַגְּמָרָא אוֹמַרֵת לְלַכֵּת יַחַף אִו זֶה קְבוּרָה יוֹתֵר טוֹבָה. וְזֶה גַם בְּסַכְנָה, כִּי יֵשׁ כָּל מִינֵי חֲדָקִים, וַיֵּשׁ כָּל מִינֵי דְבָרִים, וְהִרְצָפָה הַיְתָה לֹא נִקְיָה, לֹא יוֹדְעִים מִיִּשְׁהוּ יִרְקַע לְרִצְפָּה... אִו שְׁהוּא יוֹרֵק, אִו יֵשׁ לוֹ קוֹרוֹנָה

זֶה מַחְלָה, אִו אָדָם הוֹלֵךְ יַחַף אִו הוּא גְּדַבֵּק בְּקוֹרוֹנָה הוּא יִשָּׂר נִפְטָר. עַכְשָׁו גַם כְּבָר נִפְטָר מִיִּשְׁהוּ מִהַקְּרוֹנָה, הַתְּחִיל יֵשׁ מוּטְצִיָּה חֲדָשָׁה וְכָל מִינֵי דְבָרִים, וְכָל יוֹם עוֹד מוּטְצִיָּה עוֹד מוּטְצִיָּה. אִו לֶכֶן מְבַקְשִׁים, אָסוּר בְּכָלֵל לְלַכֵּת יַחַף זֶה מִמֶּשׁ אָסוּר.

בְּקִצְוֹר אָדָם צְרִיף לְמַכַּר אֶת כָּל הַבַּיִת וְלִמְכַר נִעְלִים? אֵלֹא בְּאֶמֶת כָּל הָעֲבוּדָה שֶׁל הַצְּדִיקִים זֶה לְתַפֵּר נִעְלִים לְשִׁכְנָה. לֶכֶן "עַל אָדוּם אֲשִׁלְיָךְ נִעְלִי" כָּל מָה שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים, לוֹמְדִים לְקוּטֵי מוֹהֲרֵן לְקוּטֵי הַלְכוֹת "מַחֻלְלִים" הַכֹּל עַל יְדֵי הָרְקוּדִים אִו בּוֹרְאִים נִעְלִים חֲדָשׁוֹת, עַל יְדֵי הָרְקוּדִים שֶׁאָדָם מִקְפִּיץ.

"וְהָיָה יַעֲקֹב תִּשְׁמְעוּן" (דְּבָרִים ז' י"ב)
הַרְבֵּה אוֹמֵר (תְּנִיחָה קס"ט)
"וְהָיָה יַעֲקֹב" תִּקְפִּיץ אֶת הַעֲקָבִים, זֶה שֶׁאֲתָה לֹא רוֹקֵד זֶה לֹא כִּי אֲתָה חָכֵם, הַרְמַב"ם כּוֹתֵב: רְמַב"ם זְמַנִּים⁸ – אִו שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב

✽ מֵרֵאִי מִקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת ✽

שִׁיר שְׁהוּא יוֹדֵעַ לִנְגֵן בּוֹ וּמִי שִׁוּדֵעַ בְּפֶה בְּפֶה וְרוֹקֵדִין וּמִסְפִּקִין וּמִטְפָּחִין וּמִפּוֹזִין וּמִכְרָרִין כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּמוֹ שִׁוּדֵעַ וְאוֹמְרִים דְּבָרֵי שִׁיר

⁸ רמב"ם יד החזקה הלכות לולב פרק ח (ג) והיאך היתה שמחה זו החליל מכה ומנגינן בכנור ובנבלים ובמצלתים וכל אחד ואחד בכלי

חֶכֶם. אֶתָּה חֶכֶם? "יוֹסֵף דַּעַת יוֹסֵף מִכְּאוֹב" (קִהְלֵת א' י"ח) כִּמְּה שְׁאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא יוֹתֵר חֶכֶם, אֲזַיִשׁ לוֹ יוֹתֵר דִּינִים, הַיֵּלֵד חוֹלָה.

אָדָם צָרִיךְ לָקוּם לִפְנֵי שְׁנֵהֵיָה כחול בְּשָׂמִים, כִּי כָל יוֹם יֵשׁ גְּזֵרָה שֶׁהַיֵּלֵד יִפּוֹל, שֶׁהַיֵּלֵד יִדָּרֵס, שְׁאִיזָה אוֹטוֹ יִפְגַּע בוֹ, אֲזַיִשׁ חוֹלָה בְּשָׂמִים לָקוּם לִפְנֵי שְׁנֵהֵיָה כחול בְּשָׂמִים, כִּשְׁנֵהֵיָה כחול בְּשָׂמִים אֲזַיִשׁ עוֹשִׂים אֶת הַדִּינִים. הַכְּחוּל זֶה הַבֵּית דִּין שֶׁל מַעֲלָה, שְׁאֲזַיִשׁ פּוֹסְקִים מֶה יִהְיֶה בְּאוֹתוֹ יוֹם, כִּי אָדָם הֵיָה בְּדוֹר הַמְּבוּל, וְהוּא הֵיָה בְּדוֹר הַפְּלָגָה. וְכַתּוּב "יִגְעַתִּי בְּאַנְחָתִי... בְּדַמְעַתִּי עָרְסִי אֶמְסָה" (תְּהִלִּים ו' ז') "אֶמְסָה" זֶה [רֵאשִׁי תִיבוֹת] א' - זֶה אֲנוֹשׁ, שֶׁהָאוֹקֵינּוֹס הָאֵטְלֵנְטִי יִעֲלֶה וְהַצִּיָּה

שֶׁהוּא לֹא רוֹקֵד אֲזַיִשׁ הוּא חֶכֶם, אֲנִי... מֶה אֲנִי יִרְקֵד כְּמוֹ כָּלָם, מֶה אֲנִי טַפְשׁ...? לְרִקֵּד - צָרִיכִים לְהַקְפִּיץ אֶת הַרְגָּלִים! "מִכְרַפֵּר בְּכָל עוֹז" - "וְדוֹד מִכְרַפֵּר בְּכָל עוֹז" (שְׁמוּאֵל-ב' ו' י"ד) וּמִכָּל מְבֻזָּה לוֹ בְּלִבָּהּ, הִיא אוֹמֶרֶת אֶבָּא שְׁלִי לֹא הִתְנַהֵג כִּכֶּה. הִיא הֵיָתֶה יִלְדָּה צְנוּעָה יִלְדָּה טוֹבָה, שׁוֹמֵעַת בְּקוֹל אֶבָּא שְׁלָהּ, אֶבָּא שְׁלִי כִכֶּה לֹא מִתְנַהֵג! אֲזַיִשׁ אָמַר לָהּ [דְּוֵר] ה' בְּחַר בִּי וְלֹא בְּאֶבְיָךְ, בְּזִכּוֹת הַרְקוּדִים ה' בְּחַר בִּי וְלֹא בְּאֶבְיָךְ.

אֲזַיִשׁ הַרְבֵּיהּ אוֹמֵר שְׁאָדָם חוֹשֵׁב עֲצָמוֹ לְחֶכֶם, אֲבָל הוּא לֹא יוֹדֵעַ שִׁישׁ עָלָיו דִּינִים! הַרְבֵּיהּ אוֹמֵר בְּתוֹרָה קִס"ט זֶה שְׁאֶתָּה לֹא רוֹקֵד זֶה כִּי יֵשׁ עָלֶיךָ דִּינִים, זֶה לֹא שְׁאֶתָּה חֶכֶם, נִדְמָה לָךְ שְׁאֶתָּה

מֵרֵאשִׁי מִקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

שְׁנֵהֵיָה (דְּבָרִים כ"ח) תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עִבַּדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבִטְוָב לִבְבְּךָ וְכָל הַמְּגִיֵּס דַּעַתוֹ וְחוֹלֵק כְּבוֹד לְעַצְמוֹ וּמִתְכַבֵּד בְּעֵינָיו בְּמִקוֹמוֹת אֵלּוֹ חוֹטֵא וְשׁוֹטֵה וְעַל זֶה הַזְּהִיר שְׁלֵמָה וְאָמַר אֵל תַּתְּהַדֵּר לִפְנֵי מֶלֶךְ וְכָל הַמְּשַׁפִּיל עַצְמוֹ וּמִקַּל גּוֹפּוֹ בְּמִקוֹמוֹת אֵלּוֹ הוּא הַגְּדוֹל הַמְּכֻבָּד הַעוֹבֵד מֵאֲהָבָה וְכֵן דוֹד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אָמַר (שְׁמוּאֵל ב' ו') וְנִקְלוּתִי עוֹד מִזֹּאת וְהֵיָתִי שֶׁפֵּל בְּעֵינָי וְאֵין הַגְּדוּלָה וְהַכְּבוֹד אֵלּא לְשִׁמּוֹחַ לִפְנֵי ה' שְׁנֵהֵיָה (שְׁמוּאֵל ב' ו') וְהַמֶּלֶךְ דוֹד מִפְּזוֹ וּמִכְרַכֵּר לִפְנֵי ה' בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְסִיֵּעִין:

וְתוֹשְׁבַחוֹת וְשִׂמְחָה זֶה אֵינָה דוּחָה לֹא אֶת הַשִּׁבְתָּ וְלֹא אֶת יוֹם טוֹב: (ד) מִצוּה לְהַרְבוֹת בְּשִׂמְחָה זֶה וְלֹא הִיּוֹ עוֹשִׂין אוֹתָהּ עִמִּי הָאָרֶץ וְכָל מִי שִׁירְצָה אֵלּא גְּדוּלֵי חִכְמֵי יִשְׂרָאֵל וְרֵאשִׁי הַיְשִׁיבוֹת וְהַסְּנֵהֲדֵרִין וְהַחֲסִידִים וְהַזִּקְנִים וְאֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה הֵם שֶׁהִיוּ מִרְקֵדִין וּמִסְפָּקִין וּמִנְגִּנִין וּמִשְׁמַחִין בְּמִקְדָּשׁ בְּיָמֵי חַג הַסּוּכוֹת אֲבָל כָּל הַעַם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים כוֹלֵן בְּאֵין לְרֵאוֹת וּלְשִׁמּוֹעַ: (טו) הַשִּׂמְחָה שִׁישְׁמַח אָדָם בְּעֵשִׂיַת הַמִּצוּה וּבֵאֵהֶבֶת הָאֵל שְׁעוּה בְּהוֹן עֲבוּדָה גְּדוּלָה הִיא וְכָל הַמוֹנַע עַצְמוֹ מִשְׁמַחָה זֶה רֵאוֹי לְהַפְרַע מִמֶּנּוּ

שְׁלִישׁ מִן הָעוֹלָם] זֶה רוֹאִים שָׁם בְּתִים רְחוּבוֹת, עָרִים, לְקַחוּ צוֹלְלֵת אֲזוּ הִיא נִסְעָה בְּתוֹךְ כְּבִישׁ חֲמֵשׁ מֵאוֹת קִילוֹמֶטֶר. אֲזוּ "בְּדַמְעָתִי עָרְסִי אֲמָסָה" זֶה אֲנוֹשׁ מ'בוֹל ס'דוֹם ה'פְּלָגָה.

אז אָדָם לֹא יוֹדֵעַ מָה הוּא הִיָּה בְּדוֹר אֲנוֹשׁ, מָה הוּא הִיָּה בְּדוֹר הַפְּלָגָה. אֲפִלּוּ אִיּוֹב הוּא גִלְגוּל שֶׁל יוֹבֵל, הוּא תִשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה הוּא עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, כָּלֵם חַיּוֹ תִשַׁע מֵאוֹת, אֲנוֹשׁ חַי תִּשַׁע מֵאוֹת וְחֲמֵשׁ, וְהוּא חַי תִּשַׁע מֵאוֹת וְעֶשֶׂר - קִינָן תִּשַׁע מֵאוֹת וְעֶשֶׂר. וְכֵן אֶחָד חַי יוֹתֵר מִתִּשַׁע מֵאוֹת, אֲזוּ כָּלֵם נִגְנְנוּ לְעֲבוּדָה זָרָה, כָּלֵם הָיוּ מִנְּגַנְיִים וְהָיָה קוֹמְפוּזִיטוֹרִים⁹].

אז הֶרְבֵּה אֹמַר; אֲזוּ אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא חָכָם, הִנֵּה אֲנִי לֹא רוֹקֵד לֹא רִקְדָתִי, הוּא בָּא מִסִּתְּכָל בְּרִקְוֹדִים קִצָּת, הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא

הָכִי חָכָם בְּעוֹלָם [שְׂאִינוּ רוֹקֵד], וְהוּא חוֹטֵא וְרָשָׁע וְגַם רוּחַ, הוּא נִקְרָא רָשָׁע, לָמָּה אַתָּה לֹא רוֹקֵד! ? לָמָּה אַתָּה לֹא מִפְּזוּ? ? לָמָּה אַתָּה לֹא... וְהִשְׁמַחָה אָדָם צָרִיךְ, מִגִּיעַ שְׂמִחַת תּוֹרָה, מִגִּיעַ חֲתָנָה, אֲזוּ זוֹכִים שֶׁמְבִיאִים אֶת הַיֶּלֶד לַחֲפָה, עַד שֶׁמְגַדְלִים אוֹתוֹ.

וְשִׁנְחָמֵן (בְּנֵוֹ שֶׁל מוֹרִינוּ הַרְבֵּי) הָיָה בְּגִיל אַרְבַּע חֲדָשִׁים, הָרוּפָא אָמַר גְּמַרְנוּ, נִגְמַר הַסְּפוּר. זֶה הָיָה אַרְבַּע חֲדָשִׁים - נוֹלְדָת בְּכ"ז, זֶה הָיָה שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח כ"ז נִסָּן, אֲזוּ כִסְלוֹ, טִבֵּת, שְׁבֹט, אָדָר זֶה אַרְבַּע, אֲזוּ חֲמֵשׁ חֲדָשִׁים הָיִית בְּדִיּוֹק. הָרוּפָא אָמַר גְּמַרְנוּ נִגְמַר הַסְּפוּר, אֵינְךָ, תִּשְׁכַּח מִמֶּנּוּ, הוּא אֹמֵר אַתָּה יוֹדֵעַ מָה? יֵשׁ לִי עֲצָה אַחַת, לִפְתַּח לוֹ אֶת הָרֹאשׁ. אֲזוּ הִגִּיעַ נִתָּן לִיבְרַמְנָשׁ בְּשֵׁם ר' חַיִּים גְּרִינְמָן לְשִׁיבָא.

אז עוֹד לֹא קָרָאוּ לָזֶה שִׁיבָא,

❁ מֵרֵאִי מִקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת ❁

⁹ הִיָּה [מִלְחִינִים גּוֹיִם] מוֹצֵרֵט, הִיָּה בְּטֶהוֹבּוֹ, מוֹצֵרֵט לֹא הִיָּה לוֹ אֲפִלּוּ לִוְיָהּ, לֹא הִיָּה פֶסֶף לְשִׁלֵּם לְלוֹיָהּ, הִיָּלְדִים לֹא יָדְעוּ אִיפֹה הוּא קְבוּר - עַד הַיּוֹם. קָבְרוּ אוֹתוֹ בְּתוֹךְ אֵיזָה פְּנִסְיָה בֵּין הָעֲנָיִים, וְשִׁקּוּבְרִים אֶת כָּל הָעֲנָיִים יֵשׁ שָׁם זוֹרְקִים אוֹתָם בְּאֵיזָה פְּנָה, וְשָׁם הוּא הִיָּה, שָׁם הִיָּה מוֹצֵרֵט, לֹא הִיָּה לִוְיָהּ. הוּא הִיָּה הַמִּלְחִין הָכִי

לקחנו אותך.

ואני לא דברתי עם הרופאים שום מילה, הרופאים השתגעו. היה שם אחד דוקטור ג'אן הוא אמר רק הוא צודק, רק... אין מה לדבר אתנו... הרופאים אמרו שכל אבוד אין מה לעשות, הוא אמר [לרבנית] לשפך את כל הרפואות, אז היא שפכה את כל הרפואות, שום רפואה - תרופה לא קבלת |¹⁰. ואז ר' חיים גריינמן שלח שתיב לפתח את הראש.

ואז בערב ל"ג בעמר בדיוק בייז

קראו לזה תל השומר, זה היה מחנה צבאי, זה היה ביתן. היית ביתן ארבעים ושתים ד"ר קצנלבוגן, אני זוכר את זה עד היום, כבר עברו שבועים שנה. אז קצנלבוגן לא יודע אם הביתנים נשארו זה משרדים אולי זה ארוות של סוסים אולי ארוות של חמורים היום. אז זה היה הכל ביתנים של הצבא, היה ביתן ארבעים ושתים - קצנלבוגן. וביום חמישי לקחנו אותך, אחרי שביעי של פסח, שביעי של פסח היה כנראה ביום שני אולי... אז לקחנו אותך מיד, ביום חמישי

מראי מקומות והערות

¹⁰ ואז היה פניה הגענו - אמרנו שום משחה. נשפך עליה מים רותחים וכל הרגל הייתה. העור התקלח מיד אחרי זה, איזה חדש או שבועים, שהבאנו אותך הביתה. ושום תרופה שום משחה, והכל התרפא לבד בצורה הכי טובה.

דָּבַר. זֶה כָּל זֶה הִיָּה תִשְׁכַּח -
אֶלֶף תִּשַׁע מֵאוֹת שָׁשִׁים וְחָמֵשׁ,
הִיָּה תִשְׁכַּח.

או אומר הרמב"ם, אז אדם
חושב שהוא לא רוקד, הוא
חושב שהוא, אדם לא יודע איזה
גזר דין יכול להיות באותו רגע.
ילד הולך ברחוב, אוטו דורס
אותו, מה הילד יודע. כמה
פעמים הייתם משחקים בתור
ילדים שרצים לרחוב - ברחוב
נחמיה והאוטובוסים מגיעים
במאה עשרים קילומטר צריכים
להעצר. היה להם משחק מיוחד
לילדים שברחוב רש"ם, זה
הילדים הכי חריפים, הכי חכמים
שבכל בני ברק, הכי מחננים, היה
להם משחק לקפץ לתוך הכביש
[מתן] שמגיע אוטו בשיא
המהירות, ואז האוטו חורק
ונעצר באמצע, והנהג יצא מבהל
וצועק עליהם. וקופצים לתוך
הכביש בשיא המהירות שמגיע
רכבים. ואני הייתי בשיבה לא
ענין אותי כלום, תעצר רכב, לא
תעצר רכבים, שישברו את הראש
שם... כל הרחוב רש"ם זה
המבצר המעוז של הליטאים שם,

אייר, [הרבנית] היתה בפנים,
אני בחוץ, אז הגיעו כל האחיות
והסטודנטיות ללמד עליך, באו
ללמד עליך איך בודקים את
המוח דרך העינים והכל. ואז
הוא (- ד"ר קצנלבוגן) קרא לכל
האחיות אז הגיעו איזה עשרים
אחיות לעשות סטאז' עליך
סטאז'יות כאלה הגיעו וכלם
מסביב למטה, קצנלבוגן פותח
לך את העין, ככה עם הטפות
המיוחדות, פותח את האישון
לאורך כל העין ואתה רואה את
כל המוח מלמטה, והכל מלא דם,
היה מלא דם. הוא לא מוצא שום
דם! מחפש את הדם, איפה הדם,
מישהו רצה לתרם דם... לא היה
מי שיתרם דם, אין דם, אני לא
יודע מה קרה... הוא נהיה חור
כמו הסיד של הקיר, [הרבנית] תמיד
מספרת נהיה חור כמו הסיד,
ממש רחמנות עליו, ממש רחמתי
עליו, כמה בכיתי בשבילו. הוא
רצה להראות לכל האחיות את
הדם שיש בן-המוח, [אבל] אין מה
להראות, אולי אחת היתה
תורמת דם קצת היתה... היה
אפשר לראות טפת דם, אין טפת
דם אין טפה, אין כלום אין שום

הַמְעוֹז, שֶׁם הָיָה הַסְטִיפְלֵעֶר וְר' חיים נָדֵל, ר' חיים קִנְיָבְסְקִי עַד לַפְּנֵי שְׁנֵתִים הוּא חֵי שָׁם – עַד לַפְּנֵי שָׁנָה בְּשׁוֹשַׁן פּוֹרִים ¹¹].

”וְרַק רוֹקְדִים חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל וְרַק רְאֵשֵׁי יְשִׁיבוֹת וְסִנְהֶדְרִין רוֹקְדִים וְחִסְדִּים אֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה,” לֹא נִתְּנוּ סֵתֶם לְבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה לְרֹקֵד, מְרֻקְדִים מְסַפְּקִים מְנַגְּנִים וּמְשַׁמְחִים בְּחַג הַסְּכוּת וּמְבִיאִים אֶת כָּל כְּלֵי הַשִּׁיר שֶׁיֵּשׁ בִּירוּשָׁלַיִם וְזֶה נִקְרָא [בְּלִשׁוֹן הַמִּשְׁנָה] הַחֲלִיל הָיָה מִקֵּה, הַחֲלִיל שֶׁשׁ יָמִים.

”הַחֲלִיל” מִפֶּה וּמְנַגֵּן בְּכַנּוֹר וּבִנְבָלִים וּבִמְצֻלְתִּים וְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָלֵי שִׁיר שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לִנְגֵן בּוֹ. וּמִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּפֶה בְּפֶה. וְרוֹקְדִין וּמְסַפְּקִין וּמְטַפְּחִין וּמְפַזְזִין וּמְכַרְכְּרִין כָּל אֶחָד” מְכַרְכֵר וְקוֹפֵץ כְּמוֹ שְׂכָתוֹב “וְדוֹד מְכַרְכֵר בְּכָל עֵז”, “כְּמוֹ שֶׁיּוֹדֵעַ וְאוֹמְרִים דְּבָרֵי שִׁירוֹת וְתוֹשְׁבַחוֹת” וְשָׂרִים וְשִׁירִים וּפְסוּקִים וְאוֹמֵן אוֹמֵן רֹאשׁ

הַשָּׁנָה, כָּל זֶה גַּם שָׂרִים אֲזוּ, גַּם אֲזוּ שָׂרוּ אוֹמֵן אוֹמֵן רֹאשׁ הַשָּׁנָה... “וְשִׁמְחָה זֹו אֵינָה דוֹחָה לֹא אֶת הַשְּׂבֵת וְלֹא אֶת יוֹם טוֹב”. וְאִם יֵשׁ כְּמוֹ הַשָּׁנָה, שְׂזָה שְׂבֵת, הַשָּׁנָה זֶה יִהְיֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּשְׂבֵת, שְׂמִחַת תּוֹרָה בְּשְׂבֵת, סְכוּת בְּשְׂבֵת. וְ”כָל הָעַם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים כָּלֵן בְּאֵין לְרֹאוֹת וְלִשְׁמַע” הַנְּשִׁים רוֹקְדוֹת בְּעִזָּה לְמַעֲלָה. “הַשְּׂמִחָה שֶׁיִּשְׁמַח אָדָם בְּעִשְׂתֵּי הַמְצָוָה וּבְאַהֲבַת הָאֵל שְׂצוּהָ בְּהֵן. עֲבוּדָה גְּדוּלָה” – וְאָדָם צָרִיךְ לְהַשְׂקִיעַ בְּזֶה, בְּשִׁירִים בְּזִמְרָה “הַשְּׂמִחָה שֶׁיִּשְׁמַח אָדָם בְּעִשְׂתֵּי הַמְצָוָה וּבְאַהֲבַת הָאֵל שְׂצוּהָ בְּהֵן. עֲבוּדָה גְּדוּלָה הִיא וְכָל הַמוֹנֵעַ עֲצָמוֹ מִשְׂמִחָה זֹו רְאוּי לְהַפְרֵעַ מִמֶּנּוּ” מִי שֶׁלֹּא שָׂמַח וְרוֹקֵד, יִהְיֶה לוֹ עֲנֹשׁ מְאוֹד גְּדוֹל. “וְכָל הַמוֹנֵעַ עֲצָמוֹ מִשְׂמִחָה זֹו רְאוּי לְהַפְרֵעַ מִמֶּנּוּ שְׁנֹאמֵר תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב. וְכָל הַמְּגִיס דַּעְתּוֹ וְחוֹלֵק כְּבוֹד לְעַצְמוֹ וּמִתְכַּבֵּד”

❁ מֵרֵאשִׁית מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת ❁

¹¹ אֲזוּ כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְרֹאוֹת לְכָל הַפְּחוֹת לְגוּר בְּרַחוּב רְשָׁב”ם שָׁנָה אַחַת, אֱלֹה שְׂבָאִים מִבְּנֵי בְּרַק הֵם הַכִּי מְאֻשְׁרִים, יְכוּלִים לְגוּר...

מְרַגֵּשׁ שְׁלֹא רָקֵדְתִּי מִסְפִּיק, "וְנִקְלַתִּי עוֹד מִזֹּאת", הֵייתִי עוֹד רוֹקֵד וְעוֹד יוֹתֵר מְכַרְכֵּר, וְעוֹד יוֹתֵר מְפִזֵּז. הוּא מְפִזֵּז הוּא אוֹמֵר אֶת זֶה בְּ-] שֶׁהִבְגַּד הִיָּה מְצֻלְצֵל, מְפִזֵּז וּמְצֻלְצֵל שֶׁהִבְגָּדִים הִיוּ מִזֶּהָב אִז הִיָּה מְצֻלְצֵל. "עוֹד מִזֹּאת וְהֵייתִי שָׁפֵל בְּעֵינַי. וְאִין הַגְדֵּלָה וְהַכְּבוֹד אֲלֵא לְשִׂמְחָה לְפָנַי ה' שְׁנֵאֵמֵר וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד מְפִזֵּז וּמְכַרְכֵּר לְפָנַי ה'".

אֲנִי לֹא רוֹקֵד... אֲנִי אָדָם מְכַבֵּד הוּא "חוֹטָא וְשׁוֹטָה". אָדָם שְׁלֹא רוֹקֵד עִם כָּלָם בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה... "וְעַל זֶה הִזְהִיר שְׁלֹמֹה וְאָמַר אֵל תִּתְהַדֵּר לְפָנַי מֶלֶךְ" אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא הֵכִי חָכָם וְהֵכִי נְבוֹן וְהֵכִי יוֹדֵעַ. "וְכָל הַמְשָׁפִיל עֲצָמוֹ וּמִקָּל גּוֹפּוֹ בְּמִקּוֹמוֹת אֵלּוֹ הוּא הַגְּדוֹל הַמְּכַבֵּד" רַק מִי שֶׁמִּקָּל גּוֹפּוֹ כְּמוֹ "דָּוִד... וְנִקְלַתִּי עוֹד מִזֹּאת" כְּמָה שֶׁרָקֵדְתִּי זֶה לֹא מִסְפִּיק, אֲנִי

שְׁעוֹרִים שְׁנַמְסְרוּ לְאַחַר מְעַרְבֵי בְּפִרְשַׁת שׁוֹפְטִים

שֶׁהִיָּתָה נְבִיאָה מְגִיל שְׁלוֹשׁ, הִיא הִיָּתָה נְבִיאָה כִּי הִיָּתָה כָּל הַיּוֹם רַק רוֹקֵדָת וְשָׂרָה, לְכֵן הִיא זְכָתָה לְהִיּוֹת נְבִיאָה מְגִיל שְׁלוֹשׁ.

שְׁעוֹר שְׁנַמְסֵר אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לַיִל ל' אָב לְאַחַר תְּפִלַּת עֲרֵבִית

שְׁעוֹר שְׁנַמְסֵר אוֹר לְיוֹם רְבִיעִי לַיִל כ"ט אָב לְאַחַר תְּפִלַּת עֲרֵבִית

כְּתוּב בְּיוֹאֵל פָּרָק ג' פְּסוּקִים א', ב', ג'; " וְנִבְאוּ בְּנֵיכֶם וּבְנוֹתֵיכֶם זְקֻנֵיכֶם חִלְמוֹת יַחְלִמוּן בַּחוּרֵיכֶם חֲזִינוֹת יִרְאוּ, וְגַם עַל הָעֶבְדִּים וְעַל הַשְּׁפָחוֹת בְּיָמִים הַהֵמָּה אֲשַׁפּוּךְ אֶת רוּחִי" - שְׁכָלָם יִהְיוּ נְבִיאִים בְּנֵים בְּנוֹת, כָּל בַּת מְגִיל שְׁלוֹשׁ כְּכָר תִּהְיֶה נְבִיאָה, תִּרְאֶה מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, תִּדַּע מָה שֶׁיִּהְיֶה עַד סוּף הַדּוֹרוֹת. כְּמוֹ שֶׁרַח בַּת אֲשֵׁר

בְּפִרְשָׁה הַקּוֹדֶמֶת לְמִדְּנוּ עַל הַר גְּרִיזִים, כָּל אֶחָד חִיֵּב לְהִיּוֹת שָׂם פֶּעַם אַחַת לְכָל הַפְּחוֹת בְּחַיִּים - עַל הַר בְּרָכָה. חִיֵּבִים לְסוּעַ עוֹד הַלֵּילָה לְהַר בְּרָכָה לְלֹא יוֹצֵא מִהַפְּלֵל. וְעַכְשָׁו אֲנַחְנוּ כְּכָר קוֹרְאִים עַל עֲגֻלָּה עֲרוּפָה, שְׂזָה

שְׁעוֹר שְׁנַמְסָר אֹדֵר לְיוֹם שְׁלוֹשִׁי לַיִל כ"ח אָב לְאַחַר תְּפִלַּת עֶרְבִית

אז חֲנָה הִנְבִּיאָה הִיא אָמְרָה
"קָשֶׁת גְּבוּרִים חֲתִים

וְנִכְשָׁלִים אָזְרוּ חֵיל" (שְׁמוֹנָאֵל א' ב' ד')
– "קָשֶׁת גְּבוּרִים חֲתִים" זֶה הַיּוֹנִים
שֶׁמְשָׁלוּ מֵאָה שְׁמוֹנִים שָׁנָה, וְהוּא
קָרָא לוֹ יָגֵר – זֶה אַחֲרֵי מָאֲתַיִם
וּשְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה שֶׁבָּנּוּ אֶת
הַבַּיִת, אִזּוֹ נִהְיָה חֲנוּכָּה. וְאִזּוֹ
אֲנִטְיוֹכּוֹס גָּזַר אֶת כָּל הַגְּזֵרוֹת,
אֲנִטְיוֹכּוֹס זֶה גִּימְטְרִיא יוֹסֵף, כִּי
פָּגְמוּ בַּיּוֹסֵף – פָּגְמוּ בַּצַּדִּיק
הָאֱמֵת, אִזּוֹ מִזֶּה בָּאִים כָּל
הַרְשָׁעִים וְכָל הַגְּזֵרוֹת.

וְאַחֲרֵי זֶה "שְׁבַעִים בְּלַחֵם
נִשְׁכְּרוּ" (שָׁם ה') –

שְׁבַעִים בְּנֵי הָמֶן, שֶׁהָיָה לוֹ
שְׁבַעִים בָּנִים, וְכָל מְקוֹם הוּא
הַשְּׂרִיץ אִיזָה בֶן כָּכָל הַמְדִינָה.
הוּא אָמַר: "וְרַב בְּנֵי" (אֶסְתֵּר ה' י"א)
מָה לֹא יָדְעוּ כִּמָּה בָּנִים יֵשׁ לוֹ,
אֶלֶּא הוּא גָּלָה שֶׁכָּל הַמְּנַכְלִי"ם
כָּל הָרָאשִׁי מְמַשְׁלוֹת כָּלֵם בָּנִים
שָׁלוּ. מִמִּילָא לְמַרְדְּכֵי אֵינן לְאֵן
לְכַרְח, אִיפֵה שֶׁהוּא יְכַרְח אֲנִי

כְּמוֹ פָּרָה אֲדָמָה. ר' נֶתָן כּוֹתֵב
בְּהִלְכוֹת פְּקֻדוֹן שֶׁפָּרָה אֲדָמָה
וְשָׁעִיר לְעֻזְאוֹל וְעִגְלָה עֲרוּפָה זֶה
שְׁנֵיהֶם – שֶׁלְשָׁתָם בַּחוּץ, כִּי
הַשָּׁעִיר לְעֻזְאוֹל זוֹרְקִים מִן הָהָר,
הַר עֻזְאוֹל זֶה בְּדֶרֶךְ לְבַיִת לַחֵם,
וְשָׁם זוֹרְקִים אוֹתוֹ. וְרַק שֶׁהָיָה
שֶׁמְעוֹן הַצַּדִּיק [הַחוּט שֶׁל זְהוּרִית הָיָה
מִלְבִּיּוֹן]. כִּי מִיָּד צְרִיכִים לְסוּעַ
לְשֶׁמְעוֹן הַצַּדִּיק, אַחֲרֵי הַכְּתָל
הוֹלְכִים לְשֶׁמְעוֹן הַצַּדִּיק, שָׂרָק
הוּא יָכוֹל לְהִמְתִּיק אֶת הַדִּינָים –
אֶת הַחוּט שֶׁל הַזְּהוּרִית.

בי הַבְּנוֹת יוֹצְאוֹת בְּרַקוּדִים גַּם
בַּחֲמֹשֶׁה עֶשֶׂר בָּאָב, וְגַם
בְּיוֹם הַכְּפוּרִים, לֹא מְפַסְּיָקוֹת
לְרַקֵּד, כִּי אֶצְלָם הַחוּט שֶׁל
הַזְּהוּרִית נִהְפֵּף לְלֶבֶן. אֲשֶׁה יֵשׁ
לָהּ שֶׁמְלָה אֲדָמָה, הִיא שְׁמָה אֶת
זֶה עַל הַחֲלוֹן וְזֶה נִהְיָה לְבָן עַד
הַבֶּקֶר. לְכֵן הַנָּשִׁים יוֹצְאוֹת
בְּרַקוּדִים, כִּי כָּל הַחוּטִים
הָאֲדָמִים וְכָל הַצְּעִיפִים הָאֲדָמִים,
וְכָל הַשְּׁמָלוֹת הָאֲדָמוֹת, הַכָּל
נִהְפֵּף לְלֶבֶן עַד אוֹר הַבֶּקֶר. וְלֶכֶן
הֵם רַק רוֹקְדוֹת גַּם בְּיוֹם כְּפוּר וְגַם
בַּחֲמֹשֶׁה עֶשֶׂר בָּאָב.

שִׁיעוּרֵי שֶׁב"ק פֶּרֶשֶׁת שׁוֹפְטִים תְּשַׁפ"ג

יִתְפַּס אוֹתוֹ, כִּי כָּלֶם בָּנִים שְׁלִי.

אָבֵל "רַעֲבִים חָדְלוּ" –
"רַעֲבִים" זֶה מְרַדְּכִי
וְאֶסְתֵּר, שְׁאֶסְתֵּר רְאֵתָה שְׁבָאִים
כָּל מִינֵי בְּנֵי הָמֶן, "מִשְׁגִּיחַ מִן
הַחֲלָנוֹת מְצִיץ מִן הַחֲרָפִים" (שִׁיר
הַשִּׁירִים ב' ט') זֶה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה,
אוֹמֵר הַתְּרַגּוֹם עַל מַגְלַת אֶסְתֵּר;
מִי זֶה "מִשְׁגִּיחַ מִן הַחֲלָנוֹת מְצִיץ
מִן הַחֲרָפִים"? זֶה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה,
שְׁהִיא רַק הִיְתָה רַק רוֹקֶדֶת
וְרוֹקֶדֶת, וְכִכָּה הִיא תִּלְתָּה אֶת
הָמֶן, וְכִכָּה נִכְרְתוּ כָּל שׁוֹנְאֵי
יִשְׂרָאֵל וְנִזְכָּה לַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה.

שְׁעוֹר שְׁנַמְסֵר אוֹר לְיוֹם שְׁנֵי לַיִל כ"ז אָב לְאַחַר תְּפִלַּת עֲרֵבִית

שָׁרַח בַּת אֶשֶׁר הִיְתָה רוֹקֶדֶת כָּל
הַיּוֹם בְּלֵי הַפֶּסֶק, וְהִיא
שָׁרָה עוֹד יוֹסֵף חַי וְמֵלֶךְ בְּמִצְרַיִם.
לּוֹ שְׁנֵי בָנִים מְנוּשָׁה וְאֶפְרַיִם.

תְּלַמֵּד עִם אֶשְׁתְּךָ סוּטָה דָף ט'
– יב' כְּתוּב עַל עֲמֵרֵם
שֶׁגִירֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ יוֹכַבֵּד כִּי הִיא
הִיִּיתָה כֹּהֵן מֵעוֹבֵרֶת בְּמִשְׁהַ רַבִּינוּ
כִּי פִרְעָה אָמַר כָּל הַבֶּן הַיְלוּד
הַיְאוֹרָה הַשְּׁלִיכוּהוּ (עֲמֵרֵם הוּא פְּחַד
מִמֶּנּוּ הוּא לֹא הִיָּה שׁוֹבֵב בְּנִים) בְּאֵמֶת הוּא
אָמַר גַּם אֶת הַבְּנוֹת. (אֵת זֶה הוּא אָמַר לִי
בְּסוּד...)^[12].

לְגִמּוֹר אֶת הַש"ס צְרִיךְ לְגִמּוֹר
עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶת כָּל
הַש"ס אִז צְרִיךְ לְלַמּוֹד כָּל יוֹם
עֶשֶׂר דְּפִים לְכוּא לְרַה"ש עִם
ש"ס (אוֹלֵי הַכוּוֹנָה לְמִי שְׁלוּמֵד אֶת הַסֵּדֶר שֶׁל 8
דְּפִים לְהַעֲלוֹת 10 דְּפִים כְּדִי לְגִמּוֹר לִפְנֵי רֹאשׁ
הַשָּׁנָה) כִּי זֶה 35 יוֹם (לִפִּי 8 דָף) אִז
עֶשֶׂר דְּפִים אִז מִסְפִּיקִים לִפְנֵי
רַה"ש.

(שְׁמַעְתִּי) מֵהַשׁוֹמֵעַ מֵר"ח אֵלּוּל
צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת תַּעֲנִית

מֵרֵאִי מִקּוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

קְרָאוּנוּ קִיִּיק זֶה סִירָה בְּטוֹרִיקִית, אִז חָנַן אָמַר
שְׁכֻמָּה יַעֲלוּ בְּקִיִּיק אֶחָד 10-15? לֹא זֶה יוֹתֵר
מִדִּי, אִנִּי אָדָם זֹהִיר אִי אֶפְשֵׁר כְּכֹה, רַק שְׁתִּיִּים
בְּכָל קִיִּיק.

¹² אִז אָמַרְנוּ שְׁנִסַּע עִם הַמְטוֹס שֶׁל בְּרֻקוֹבִיץ
לְאוֹמֵן לְנַחֲלֵי אֲרֹנוֹן, אִיפֹה זֶה? אִז נִסַּע בְּקִיִּיקִים,
קִיִּיק זֶה סִירָה כְּתוּב בְּשׁו"ת שֶׁל מַהֲרִ"ט עֲכַשְׂיוֹ

דיבור

קידושא רבה

ושעריך לאבני אקדח, זה השערים של ביהמ"ק הם 30 אמה על 30 אמה, זה 15 מטר, אותו תלמיד אמר זה לא הגיוני איך זה יכול להיות, בגמרא בבא בתרא עה' בפרק הספינה, תלמד את זה עם אשתך כי היה תלמיד של ר' יוחנן אז הוא לגלג איך זה יכול היות 30 אמה זה 15 מטר, היום היהלום הכי גדול זה סנטימטר, אז אותו התלמיד הוא נסע לאומן^[13] אז הוא נסע עם קייק לטורקיה ובדרך הוא ראה בים מלאכים שמנסרים יהלומים, אז הוא שאל אותם מה זה? הם אמרו לו זה לשערי ירושלים,^[14] אז הוא חזר לטבריה לר' יוחנן, כי דניאל חפר נהר (מטבריה) לים הגדול אז הוא הגיע לר' יוחנן וסיפר לו שהוא ראה את זה. ר' יוחנן אמר לו מה אם לא ראית לא האמנת, אז עכשיו אתה תמות, ומיד הוא מת ונעשה גל של עצמות, זה שם ליד הכינרת

לבן הארמי לבן אמר: מה' יצא הדבר. איך לבן רשע מרושע, איך הוא אמר מה' יצא הדבר?, אלא הוא שמע את הבת קול של בת פלוני לפלוני, כי לבן זה הלובן העליון כי כתוב בגמ' ש 40 יום לפני יוצאת בת קול "בן פלוני לבת פלוני" לכן לא צריך לחפש את השידוך כי זה יגיע לבד, כי הכריזו על זה כבר לפני, לכן לבן הסכים לשידוך כ הוא שמע את הבת קול אז הוא אמר אין מה לעשות אי אפשר לבטל את זה.

שיעורי שב"ק פרשת

ראה תשפ"ג קדושא רבה

שמת כדכד שמשותיך כל ההפטרה זה על בית המקדש, שמת כדכד שמשותיך

מראי מקומות והערות

¹⁴ היום כולם חייבים לעבור לירושלים, גם אתה עובר מאולגה לירושלים. אז בחזרה היתה בעיה עם הקייק אז הוא התהפך, חנן יצטרך לשלם לו בעציויים,

¹³ (אני אמרתי שיעשו קבוצה של 15 אנשים אבל הוא חיפש את המטוס הפרטי הוא החביא אותו בעין הנצי"ב) אז הוא הלך לחנן שיביא לו קייקים, הוא נסע בקייק כי חנן אמר שיביא לנו קייקים שנוסעים 1500 ק"מ בעשר שעות.

בחוץ מול מגדל, אתם תסעו
לטבריה תראו את זה שם את הגל
של עצמות.

מי ש(הוא) מעין הנצי"ב הוא יכול
לראות מלאכים, היינו בעין
הנצי"ב בשדה אליהו היינו שם
בשלוחות אז בעין הנציב הייתה
שם התגלות ראינו מלאכים שם
בשדה ב"לכה דודי" אבל זה כבר
סיפור אחר לפעם אחרת.

(מפי השומע)

בלילה הרב סיפר את הסיפור
הנ"ל והוסיף כמה
פרטים; לגלג זה פעמיים לג

בעומר, הוא נסע ללג בעומר.
ובסיום הרב אמר חייבים
להאמין למה שהצדיק אומר מי
שלא מאמין לצדיק חייב מיתה.

צריך ללמוד עם האישה תלמד
איתה את הגמרא
קידושין כט' על הנחש עם 7
ראשים, רק תזהר
שלא ינשך אותך.

שאלו את הרב מה ההבדל בין
תפילה להתבודדות,
הרב אמר שתפילה זה כללי
והתבודדות זה יותר פרטי,
והתבודדות זה יותר גבוה
מתפילה.

והתקדשתם

הניסיון רק חמש דקות

אז הוא חושב שגמרנו כבר לעולם
יהיה חשף, לעולם לא יהיה אור,
הוא מאבד את עצמו, פתאום היצר
הרע מתגבר עליו, חושב שגמרנו
הוא כבר אבוד, הוא לא יודע שצריך
לעמד בנסיון חמש דקות, הרביה

כל הנסיון של האדם זה תמיד חמש
דקות! חמש דקות נמצא בחשף,
בדקה הראשונה הוא כבר נשבר,
הוא רואה רגע חשף שניה חשכה
אולי זה לקוי חמה, לקוי חמה זה
שלוש דקות, אז הוא רואה לקוי חמה

מקוצק אמר כל נסיון זה חמש דקות, חמש דקות לעמד מול היצר הרע מול התאוות הנוראות מול החשכה הנוראה מיד אחרי חמש דקות השמש זורחת, החשך הוא לא יותר מחמש דקות.

כל החיים של האדם זה ככה, אדם חי 120 זה כנגד מיליון שנה, חנה רק בגיל 130 היה לה את הילד הראשון היא הייתה צריכה לכפר על 40 שנה של אחאב כל אדם בא לכפר אנחנו כבר בשנת 5779 כמעט שש אלף שנה כאן בעולם כל אחד ואחד, עכשיו הגענו לתקון האחרון לרבינו ולעמוקה שזה כבר התקון האחרון שלנו הרביה אומר תגידו אתם לא רוצים לחזור פה לעולם יותר תעלו לשמים תגידו, מה שאתם רוצים תעשו, אנחנו לא חוזרים לעולם הזה לא יכולים לעמד פה בנסיגות לא יכולים לעמד בחשכה חמש דקות של חשכה חושבים שזה כבר יהיה ככה לעולם ועד.

אדם הראשון ראה שהיום הולך ומתקצר הוא היה בטוח שגמרנו זה הסוף מות תמות פתאום הוא רואה שהיום מתארך, עשרה בטבת היום מתחיל להתארך עשרה בטבת זה 90 יום מיום הכפורים שאז הכל מתכפר

לא נשאר שום עון מכל הגלגולים אפילו אדם בגלגול הקודם היה אחאב היה מנשה מה שהוא היה בגלגול הקודם זה לא משנה לא משנה מה שהיה גלגול הקודם שאול המלך היה למך שרצח את קין את הסבא שלו אז למה הוא רצח את הסבא איפה נשמע כזה דבר אחרי זה הוא רצח את הילד שלו היה לו ילד כזה מתוק עשה לו ככה - מכה בפנים מרב צער מעד אותו הוא בא הבייתה עדה וצלה שמען קולי, ספרו להם הבעל שלכם הרג את הסבא שלו ואת הילד שלו מה יש לנו לעשות עם כזה רוצח כזה טפש שהוא רוצח את הסבא ואת הילד ואת הבן עדה וצלה שמען קולי נשי למך האזנה אמרתי, נכון איש הרגתי, איש הרגתי זה קין הרגתי את הסבא שלי זה היה אחרי 160 שנה, וילד ילד זה הילד המתוק ילד הכי מתוק שבעולם הוא היה תובל קין הכי מתוק שבעולם, כזה מתוק עוד לא היה מבריאת העולם, למך רק עשה ככה - רק מכה בפנים הוא היה כזה גבור מכה אחת ומעף לו את הראש, אז הוא בא לנשים לעדה וצלה היו נשים צדקניות קדושות טהורות הוא אמר להם תראו מה שעשיתי, נכון הרגתי את הסבא שלי הרגתי את הילד שלי, אבל עכשיו בואו נגמר,

יהיה הענש שלי? הענש שלי רק
יהיה בעוד 77 דורות, הִיא לו רוח
הקדש. (ארוי הלבנון קסה)

נגמר את ה-120 שנה נגמר, בואו נגמר
בשקט נגמר בנחת יש עוד לחיות
120 שנה עכשיו יהיה עוד, עכשיו
יהיה עוד, מתי יהיה הנקמה מתי

לשיר שידי שבת כל הליל

הבאת 2 שבועות - 10 שבועות,
תשלח אותם, אסור להם לשטף
כלים בשבילך, לך קח אותם תשלח
אותם לנפשם, תשחרר אותם. אם
תתחתן אתם יהיה לך בן סוחר
ומורה כמו אבשלום¹⁶, אם תתחתן
עם אחת השבועות אוי ואבוי לך,
כל השבועות צריכים לשחרר
אותם. "לא תתעמר בה" אסור לה
לשטף כלים, אסור לה לעשות
כלום, אסור לה לעשות ספונגיה,

יש חדוש חדש מה מקנה מטהר את
הטמאים¹⁵. ה"מה", שאדם הולך
למקנה הוא מקבל 'מה', הוא נהיה
'מה', עכשיו מדברים על ה"מה",
שכל ה"פי תצא למלחמה" (דברים
כא, י) זה להיות 'מה', במלחמה ה'
מבטיח 'וונתנו ה' אלקיך בידיך',
ה' מבטיח אתה תנצח, אבל זה סתם
דמיון, כל הנצחון שלך זה דמיון,
יש לו עוד נסיונות 120 שנה, אתה
חושב שניצחת, כבשת את עזה,

ראש אלא עבודה ורה שגאמר "הוא צלמא
ראשה די דהב טב" (דניאל ב, לב) "והנה לקראתו
חוישי הארפי קרוע פתנתו ואדמה על ראשו"
אמר לו לודו יאמרו קלף שקמותך יעבד עבודה
ורה אמר לו מלך שקמותי יהרגנו בנו מוטב יעבד
עבודה ורה ואל יתחלל שם שמים בפרהסיא אמר
מאי טעמא קנסית יפת תאר אמר ליה יפת
תאר רחמנא שריה אמר ליה לא דרשת סמוכין
דקמיה ליה "פי יהיה לאיש בן סוחר ומורה"
(דברים כא, יח) כל הנושא יפת תאר יש לו בן
סוחר ומורה.

¹⁵ יומא פה ע"ב

אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל לפני מי אתם
מטהרין מי מטהר אתכם אביכם שבשמים
שגאמר וורקתי עליכם מים טהורים וטהרתם
ואומר מקנה ישראל ה' מה מקנה מטהר את
הטמאים אף הקדוש ברוך הוא מטהר את
ישראל.

¹⁶ סנהדרין קו ע"א

ואמר רב יהודה אמר רב בקש דוד לעבוד עבודה
ורה שגאמר "ויהי דוד בא עד הראש אשר
ישתחנה שם לאלהים" (שמואל ב' טו, לב) ואין

“לא תתעמר בה”.

14 בדיקות הבנים סוררים, כל הבנים מרדים, כל בן הוא סורר ומורה.

כתוב בבן סורר ומורה: “והומת”, ואחרי זה צריך לתלות אותו על העץ, “ותלית אותו על עץ, לא תטמא”, תולים אותו לשניה אחת, כי מיד צריכים להוריד אותו, “כי קללת אלקים תלויי”, לשניה אחת חייבים לתלות אותו, ואם לא תולים אותו אוי ואבוי, “לא תטמא את אדמתך”. מגדף ועובד עבודה זרה, יש רק שנים שתולים. לפי רבנן תולים את כולם, לפי חכמים תולים רק מגדף ורק עובד עבודה זרה¹⁷. “והומת ותלית אותו על עץ”, תתלה אותו, אל תפחד.

ואחרי זה יש יבום, נשאר האח, כתוב שאיוב היה בן יבמה, למה הוא עבר כאלה יסורים? כי הוא היה הבעל של אמא שלו, היכם חייב לעבור יסורי תפת כי הוא לא גמר את התקונן שלו, והוא מת בלי ילד, ואז הוא נהיה בן של האמא, העקר זה להיות הבן של האמא, זה העקר, לטפל באמא, להיות הבן של האמא. “ויירא אליו ה' באלני מ'מרא” (בראשית יח, א), ראשי

ואם לקחת אמה עבריה, אמה עבריה, היית חייב 100,000 דולר אתה מוכר את הבת שלך, כמה יש לך 2 בנות? אחת אתה מוכר, ככה היה פעם הולך, אתה בא אתה מוכר אותה עד גיל 12, ובגיל 12 היא חוזרת לבית, עכשיו אומרים לאדון תתחתן אתה, זאתי שעושה לי ספונגיה אני יתחתן אתה? אני בגיל 40 היא בגיל 12 בסך הכל, תן אותה לבן שלך, יש לך בן נחמד בגיל 12 אתה חייב לתת אותה לבן שלך, כי אם לא מי יתחתן אתה? “לא תתעמר בה”, “בגדו בה” אתה נקרא בוגד, היא חתלה חתולים, היא היתה הביביסיטר.

אדם לוקח אמה עבריה הוא חייב להתחתן אתה, הוא לא יכול לזרק אותה סתם, אבל אם היא שבניה מעזה תזרק אותה מהבית, “ולא תתעמר בה”, אפילו כוס תה אל תבקש ממנה, תעיף אותה. ואם תתחתן אתה אוי ואבוי, יהיה לך בן אבשלום, יהיה לך בן סורר ומורה, יהיה לך אמנון בבית, יהיה לך בנים סוררים שלא רוצים ללמוד לא רוצים להתפלל, אם אשה לא עושה

מראי מקומות והערות

והכמים אומרים אינו נתלה אלא המגדף והעובד עבודה זרה:

¹⁷ סנהדרין מה ע"ב

משנה כל הנסקליו נתליו דברי רבי אליעזר

תבות גם איוב וגם יבם, "בפתח האהל".

פי העקר זה היבום, "על הגאולה ועל התמורה שלף איש נעלו" (רות ד, ז). כל העבודה של האדם זה על הגאולה ועל התמורה, ושלף איש נעלו, ברגע שאדם מגיע והוא שולף את הנעל שלו, הנעל זה מלאך מט"ט, כל העבודה של האדם זה להגיע לאדם קדמון דאדם קדמון, הפרשה מסתימת בדיני יבום, ו"זכור את אשר עשה לך עמלק" (דברים כה, יז), היום זה פרשת עמלק, היום אנחנו בפרשת עמלק, עמלק זה היצר הרע¹⁸, "שבעים בלחם נשפרו" (שמואל א' ב, ה), חנה ראתה איה

שתולים את המן, חנה בכתה "על ה'" (שם א, י). "ולא תאכל" (שם, שם ז) - היא לא אכלה, כבר 130 שנה אין לה ילדים והיא לא נשברת.

חנה 130 שנה אין לה ילדים, למה? "רחב פי על אויבי", היא צריכה לכפר על כל החטאים של רחב¹⁹, רחב 40 שנה חוטאת יום וילילה²⁰, נון סטופ, כמו ערפה שחטאה נון סטופ²¹. הרי יש שאלה איה ערפה מגיעה לפלשתים, הרי ערפה היא היתה הבת של עגלון מלך מואב, ויש אומרים נכדה, לא משנה, איה היא מגיעה לפלשתים? אלא בגלל שהיתה עושה כאלו מעשים נוראים המואבים גרשו אותה,

מראי מקומות והערות

¹⁸ הנאצים היו תולים במעט כל יום 10 אנשים, פעם היו תולים רק בפורים, אחרי זה התחילו לתלות כל שבת, ואחרי זה התחילו לתלות כל יום. [-] אומר אנהנו עכשיו צריכים לתלות אותם, כל יום תליתם את המן ואת בניו.

¹⁹ ספר הלוקמים יהושע ב

סוד רחב. הנה רחב נתגלגלה בחקר תפינו, ואחר כך נתגלגלה בחנה, וזה סוד שאמרה הנה רחב פי על אויבי. וזה סוד כי אשה קשת רוח אנכי, שהיא היתה תחלה זונה מצד רוח הקשה והטמא. ועלי תכחן הוא היה גלגל יעל, רצונו לומר, שעלתה במדרגת איש, ובה תתפרד משאר נשים שלא זכו לזה.

²⁰ זכחים קמו ע"א

ואף רחב הזונה אמרה לשלחי יהושע כי שמענו את אשר הוביש ה' את מי יום סוף מאי שנה התם

דאמר דכתיב ולא היה פם עוד רוח ומאי שנא הכא דקאמר ולא קמה עוד רוח באיש דאפילו אקשוני נמי לא אקשו ומנא ידעה דאמר מר אין לך כל שר ונגיד שלא פא על רחב הזונה אמרו בת י' שנים היתה כשיצאו ישראל מצרים וזנתה כל מ' שנה שהיו ישראל במדבר אחר נ' שנה נתגירה אמרה יהא מחול לי בשכר הקל חלון ופשתים:

²¹ סוטה מב ע"ב

כתיב "הרפה" (שמואל ב' כא, מז) וקתיב "ערפה" (רות א, ד) רב ושמואל חד אמר הרפה שמה ולמה נקרא שמה ערפה שהכל עורפין אותה מאחריה וחד אמר ערפה שמה ולמה נקרא שמה הרפה שהכל דשין אותה כהריופות וכן הוא אומר "ותקח האשה ותפרש את המסך על פני הבאר ותשטה עליו הרפות" (שמואל ב' יז, יט).

פשוט, לאן גרשו אותה? לפלשתים, כי אין יותר גרועים בעולם מהפלשתים, ועם כל זה שהפלשתים הכי גרועים, מה הם עשו כאשר שמעו שנתנו את אשת שמשון לאיש אחר? שרפו לשמשון את האשה שלו, אתם הכי גרועים בעולם מה אכפת לכם? וזה החק שלהם שמתר, אבל אמרו לפי החוקים של היהודים זה אסור, אם לפי החוקים של היהודים זה אסור, שורפים אותה, רואים איזה כבוד היה להם ליהודים, איזה פחד מהיהודים, אמרו אצלנו החק שאם אדם מתחתן ולא מתקשר עם אשתו, נותנים אותה לאיש אחר. מה, אין פלאפון אין מברקים היית עושה איזה שליח לכל הפחות. אבל באמת אף אחד לא הולך לתמנתה, ירצחו אותו, מי הולך לתמנתה, התמנתה שם כלם

פלשתים, רוצחים, חמאס, דאע"ש, הפלשתים עורפים ראשים, לא היה לו שליח לשלח, אמרו החק שלנו, שאם אתה לא בא חודש חודשיים, לא מודיע, סימן שכבר התחתנת עם מישהי אחרת, מצאת משהו יותר.

אמרו, אבל אצלנו היהודים זה לא ככה, אדם הולך ללמוד תורה הוא בכלל לא צריך להודיע, אפילו שהוא הולך לא צריך להגיד שלום, אפילו רבי עקיבא לא אמר שלום²², בא הביתה אשתו אמרה בלי שתדע שהוא הגיע: מצדי שילמד עוד 12 שנה, עוד 12, תפס טרמפ והולך ללמוד עוד 12 שנה. אדם צריך לתפס טרמפים עוד 12, לתת לאשה לאכול את הופלות שעתיים, ואחרי זה תקח חפש לשנתיים. אדם לא קולט, במקום זה אתה הולך אתה מכות, רואה מי יותר גבור, מי

מוראי מקומות והערות

²² כתובות סב עמוד ב'

אלפי תלמידי שמעיה דביתוהו תות קא נפקא לאפיה אמרו לה שייבכתא שאילי מאני לבוש ואיכסאי אמרה להו יודע צדיק נפש בהמתו כי מטניא לגביה נפלה על אפה קא מנשקא ליה לכרעיה תווי קא מדהפי לה שמעיה אמר להו שייבקה שלו ושלכם שלהו הוא שמע אבהו דאתא גברא רבה למתא אמר איזיל לגביה אפשר דמפר נדראי אתא לגביה אמר ליה אדעתא דנגברא רבה מי נדרת אמר ליה אפילו פרק אחד ואפילו תלכה אחת אמר ליה אנא הוא נפל על אפיה ונשקיה על כרעיה ויהיב ליה פלגא ממוניה.

רבי עקיבא רעיא דבן פלגא שבוע תוה חויתיה ברתיה דתוה צניע ומעלי אמרה ליה אי מקדשנא לך אזלת לבי רב אמר לה אין איקדשא ליה בצנעה ופדרתיה שמע אבהו אפקה מביתיה אדרה הנאה מנכסיה אויל ותיב תרי סרי שנין בבי רב כי אתא אייתי בהדיה תרי סרי אלפי תלמידי שמעיה להווא סבא דקאמר לה עד כמה קא מדרת אלמנות חיים אמרה ליה אי לדידי צית ותיב תרי סרי שני אחרוני אמר ברשות קא עבדינא דדר אויל ותיב תרי סרי שני אחרוני בבי רב כי אתא אייתי בהדיה עשרין וארבעה

יותר יודע להוריד, עכשיו לא תצא מהבית בכלל, ואז אתה נותן שתי סטירות, נותנת לך 4, אתה נותן לה 8, היא נותנת לך 16, תמיד האשה

יותר גבורה.

הזהר אומר: כל זמן שמאריכים את ההבדלה, הנשמות יותר מברכות.²³

מראי מקומות והערות

²³ זהר חלק א' יד עמוד ב' הקדמה (עם תרגום)

אמרו רבותינו ז"ל תלתא אנון גרמין בישא לגרמייהו. חד מאן דלייט גרמיה. תניינא מאן דורק נהמא או פרווין דאית בהו ביות. תליתאה מאן דאוקיד שרגא במפקא דשפתא עד לא מטו ישראל לקדושה דסדרא דגרים לנורא דגיהנם לאדלקא בהאי נורא עד לא מטא זמניהו. דחד דבכתא אית בגיהנם לאנון דקא מחללי שבתות, זאנון דענושין בגיהנם לייטין ליה ליהוה דאוקיד שרגא עד לא מטא זמניהו, ואמרי ליה (ישעיה כב) הנה ה' מטלטלך מטלטה גבר וגו' (ישעיה כב) צנוף וצנפה צנפה פדור אל ארץ רחבת ידים.

אמרו רבותינו זרנום לברכה, שלשה הם שגורמים רעה לעצמם: אחד - מי שמקלל את עצמו. השני - מי שזורק קום או פרוורים שיש בהם ביות. השלישי - מי שפדליק נר במוצאי שבת בטרם שפוגיעים ישראל לקדשה דסדרא. שגורם לאש הגיהנם להדלק באש הוא מרם שהגיע זמנם. שמוקם אחד יש בניהנם לאותם שמתחילים שבתות, ואותם שענושים בניהנם מקללים את אותו שהדליק נר מרם שהגיע זמנו, ואמרים לו: (ישעיה כב) הנה ה' מטלטלך מטלטה גבר וגו' (שם) צנוף וצנפה צנפה פדור אל ארץ רחבת ידים.

גגין דלאו יאות הוא לאדלקא נורא בד נפיק שפתא עד דמבדלי ישראל בצלותא ומבדלי על פסא. גגין דעדד ההוא זמנא שבת הוא, וקדושה דשבת שליט עלנא. ובשעתא דמבדילין על פסא כל אנון תיילין וכל אנון משריין דאתמנון על יומי דחול, כל חד וחד יתיב לאתריה ופולקתניה דאתמני עליה.

מישם שאין ראוי הוא להדליק אש כשיוצאת שבת עד שישאל מבדילים בהפלה ומבדילים על הבוס, מישם שעד אותו הזמן שבת היא וקדשת השבת שולטת עלינו. ובשעה שמבדילים על הבוס, כל אותם התלולין וכל אותם המתנות שהתמנון על ימות החול, כל אחד ואחד ישוב למקומו ולעבודתו שהתמנה עליה.

גגין דכד גאל שפתא ואתקדש יומא, קדש אתער ושלטי בעלקמא, וחול אתעדי משולטנותא דיליה, עד שעגתא דנפיק שפתא לא תייבין לאתרייהו. ואף על גב דנפיק שפתא לא תייבין לאתרייהו עד זמנא דאמרי ישראל פרוו אתה יי המבדיל בין קדש לחול. גגין קדש אסתלק, ומשריין דאתמניאו על יומי דחול מתערין ותייבין לאתרייהו כל חד וחד על מטריה דאתפקד עליה. ועם כל דא לא שלטין עד דיהו גהורין פרוו דשרגא. וכלהוון אקרונו מאורי האש בגין דמנהורא דנורא דנגדא (נכסחא אהרת דפרווא דעמוודא דנורא) ומיסודא דנורא אתאון פלהו ושלטין על עלקמא תתאה. וכל דא בד בר נש אדליק שרגא עד לא שלימו ישראל קדושה דסדרא.

מישם שכשנכנסה שבת והתקדש היום, הקדש מתעורר ושלט בעולם, והחל מתבטל שלטונו, עד השעה שיוצאת השבת לא שבים למקום. ואף על גב שיוצאת שבת, לא שבים למקום עד הזמן שישאל אוקרים פרוו אתה יי המבדיל בין קדש לחול. או הקדש מסתלק, והמתנות שהתמנון על ימות החול מתעוררים ושבים למקום, כל אחד ואחד על משמרתו שהפקד עליה. ועם כל זה לא שולטים עד שיהיו אורות מסוד הנר. וכלם נקראים מאורי האש, מישם ושפאור האש ששופעו ונקחה אהרת שפסוד עמוד האש ומיסוד האש באים פלם ושלטנים על העולם התחתון. וכל זה בשאדם מדליק נר מרם ושלימו ישראל את הקדשה דסדרא.

אכל אי איהו ממתין עד דישלימו קדושה דסדרא, אנון תייבין דגיהנם מצדיקין עליהו דינא דקדושה פרוו הוא, ואנון מקיימי על ההוא פר גש כל ברבאון דקא אמרי צבורא (בראשית כו) ויתנו לך האלהים מכול השמים (דברים כה) פרוו אתה בעייר וברוד אתה בשדה וגו' (תהילים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ומלטהו יי, ביום רע מבקיע ליה, מאי ביום רעה, יומא דשלקטא ההוא רעה למייבב נשמתיה. אשרי משכיל אל דל

אַרְיָה, אַחֲרֵי זֶה אָבָא וְאָמָא, אַחֲרֵי
 זֶה אָדָם קִדְמוֹן דְּאָדָם קִדְמוֹן, וְאַחֲרֵי
 זֶה נִכְנָסִים הַרְגָלִים שֶׁל לֵאָה לִכְתֹּר
 רַחֵל, וְזֶה "עַל אָדָם אֲשֶׁלִּיךְ נַעֲלִי".
 כִּי בִפְרָשָׁה שֶׁלָנוּ שׁוֹלְפִים אֶת הַנְּעֵל,
 לְמָה שׁוֹלְפִים אֶת הַנְּעֵל, בִּיבוּם.

כֹּל אֶחָד יִרְאֶה הַלֵּילָה אַחֲרֵי הַבְּדֻלָּה
 לְגַמֵּר אֶת הַפְּרָשָׁה שְׁנַיִם מִקְרָא
 וְאַחַד תַּרְגוּם, אֵיפֹה כָּתוּב "וְשִׁלַּף
 אִישׁ נַעֲלוֹ", בְּרוּת, וּמָה כָּתוּב
 אֲצִלָנוּ "וְחִלְצָה נַעֲלוֹ", אָבֵל זֶה
 הַכֹּל אוֹתָהּ הַבְּחִינָה, "וְשִׁלַּף אִישׁ
 נַעֲלוֹ", "וְחִלְצָה נַעֲלוֹ", זֶה אוֹתָהּ
 הַבְּחִינָה, שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא
 עֲתִיק יוֹמִין, הוּא מוֹרִיד אֶת הַנְּעֵל,
 הוּא מוֹרִיד אֶת הַהֶסְתֵּרָה, הַנְּעֵל זֶה
 הַהֶסְתֵּרָה, הַנְּעֵל שֶׁל הָאָדָם זֶה
 הַסְתֵּרָה שְׁלוֹ, כִּי לְאֲחִים לֹא הָיָה
 נַעֲלִים, לִיעֶקֶב לֹא הָיָה נַעֲלִים,
 אַבְרָהָם לֹא הָיָה לוֹ נַעֲלִים, אֶחָד
 אָמַר – שָׂאֵל שֶׁהַרְבֵּי אֹמֵר שְׁבִלִי
 נַעֲלִים זֶה הַרְשַׁע הַכִּי גְדוֹל אִם בֶּן
 אִיךָ הֵם הִלְכוּ לֹלֵא נַעֲלִים, אָבֵל

הַזֶּהר בְּדָף י"ד בְּרֵאשִׁית אֲנָשִׁים לֹא
 יוֹדְעִים אֶת הַזֶּהר הַזֶּה, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ
 מִדּוּעַ מִקְדִּימִים הַבְּדֻלָּה, בַּזֶּהר
 כָּתוּב שֶׁכָּמָה שְׁמֵאֲחֵרִים יוֹתֵר אֶת
 הַהַבְּדֻלָּה אֲזִי הַנְּשָׁמוֹת מִתְעַנְּגוֹת עַל
 הָרִי שֶׁלֵּג, הַזֶּהר אֹמֵר בְּמִפְרָשׁ
 שְׁכָמָה שְׁמֵאֲחֵרִים יוֹתֵר אֶת
 הַהַבְּדֻלָּה כָּכָה הֵם מְבִיאִים שְׁפַע,
 הַנְּשָׁמוֹת מְבִיאֹת שְׁפַע לְבֶן אָדָם
 לְכֹל הַשְּׁבוּעַ, וְזֶה שְׁמֵאֲחֵר אֶת
 הַהַבְּדֻלָּה אֲזִי הֵם מְשַׁפְּיעוֹת לוֹ שְׁפַע
 מִלְּמַעְלָה, פּוֹתְחִים לוֹ אֶת שְׁעָרֵי
 הַשְּׁפַע, כִּי כֹל שְׁנִיָּה שְׁיִכּוּלוֹת
 לְהִתְעַנֵּג בְּהָרִי שֶׁלֵּג, לֹא לְהִיּוֹת
 בְּגִיחָנָם, כֹּל שְׁנִיָּה זֶה נִצַּח, זֶה כְּמוֹ
 מְלִיאָרְד שְׁנָה, כֹּל שְׁנִיָּה שְׁמֵאֲחֵרִים
 אֶת הַהַבְּדֻלָּה, כֹּל שְׁנִיָּה שְׁאֲנַחְנוּ
 דּוֹחִים אֶת הַהַבְּדֻלָּה, כֹּל שְׁנִיָּה
 שְׁאֲנַחְנוּ שָׂרִים שָׂרִים, הַנְּשָׁמוֹת
 שְׁלֹמַעְלָה מִתְעַנְּגוֹת בְּהָרִי שֶׁלֵּג,
 בְּהָרִי קָרַח. בְּהָרִי כְּפוֹר.

כִּי ה' בְּרָא אֶת כְּדוֹר הָאָרֶץ מֵהַשֶּׁלֵּג,
 יוֹצֵא שֶׁהַשֶּׁלֵּג זֶה עֲתִיק, אַחֲרֵי זֶה

❁ מראי מקומות והערות ❁

הַשְּׁמִים (דְּבָרִים כח) בְּרוּךְ אַתָּה גְּבוּר יְבָרַךְ אַתָּה בְּשִׁבְחָה
 וְגו'. (תְּהִלִּים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל בְּיוֹם רָעָה וּמִלְּטָהוּ
 ה'. בְּיוֹם רַע הָיָה צְרוּךְ לְהִיּוֹת, מִה זֶה בְּיוֹם רָעָה הַיּוֹם
 שֶׁשׁוֹלְמַת הַרְעָה הַהוּא לְקַחַת אֶת נַשְׁתָּתוֹ. אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל
 דָּל – זֶהוּ שְׁכִיב מִרַע לְרַפְּאוֹ מִהִמָּאוֹ אֲצִל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 דְּבַר אַחֵר – זֶה הַיּוֹם שֶׁהִדִּין שׁוֹרָה עַל הָעוֹלָם, נִצּוֹל מִכָּנֶה
 כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר בְּיוֹם רָעָה וּמִלְּטָהוּ ה'. הַיּוֹם שְׁנֵאֲמַר הִדִּין לְאוֹתָהּ
 רָעָה לְשִׁלַּב עַל הָעוֹלָם.

דָּא הוּא שְׁכִיב מִרַע לְאִפְסָה לִיָּה מִחֻבּוֹי גְּבוּ
 קוֹדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא. דְּבַר אַחֵר דָּא יוֹמָא דְּדִינָא
 שְׁרִיָּא עַל עֲלְמוֹא אֲשֶׁתּוּבִים מְנִיָּה כְּמָה דְּאֲתַמְר
 בְּיוֹם רָעָה וּמִלְּטָהוּ יי. יוֹמָא דְּאֲתַמְסַר דִּינָא לְהַהוּא
 רָעָה לְשִׁלְטָאָה עַל עֲלְמוֹא (הַסֵּר):

אָבֵל אִם הוּא מִמֵּתִין עַד שֶׁיִּשְׁלִימוּ קְרִשָׁה דְּסִדְרָא, אוֹתָם
 הַרְשָׁעִים שְׁבִגְהֵנָם מְצִדִּיקִים עֲלֵיהֶם אֶת דִּינָו שֶׁל הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וְהֵם מְקַיְּמִים עַל אוֹתוֹ הָאִישׁ כֹּל הַתְּרֻבוֹת
 שְׁאוּמְרִים הַצְּבִיב (בְּרֵאשִׁית כָּל זֶמן) וְיִמְן לֶךְ הָאֱלֹהִים מִטַּל

אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זֶה הָיָה קֹדֶשׁ קִדְשִׁים, כְּשֶׁאֲנַחֲנוּ בְּלִי נְעָלִים אֲנַחֲנוּ בַתּוֹךְ קֹדֶשׁ קִדְשִׁים מִמֶּשׁ, אָדָם בָּא הַבֵּיתָה הוּא בְּקֹדֶשׁ קִדְשִׁים, כֹּל אַחַד צָרִיף לְבוֹא עִם חֲבִילָה וּפְלוֹת, הַבֵּית זֶה קֹדֶשׁ קִדְשִׁים, הַבֵּית זֶה שְׁנֵי הַכְּרוּבִים, אֵתָה לֹא שָׁר, אֵתָה לֹא מִנְגֵן, אֵתָה לֹא מְדַבֵּר, אִזּוּ הַכְּרוּבִים מִסְתַּוְּבָכִים עִם הַגֵּב.

אָדָם לֹא מִבִּין שֶׁהוּא צָרִיף לְשִׁיר וּלְנִגֵן אֵת מְלוּהַ מְלָכָה, אֶפִּילוּ אַחֲרֵי שֶׁשָּׂרוּ עִם הָרַב, צָרִיכִים הָלְאָה לְהַמְשִׁיף לְשִׁיר, כְּמוֹ שֶׁכְּתַבְנוּ הַסְּפּוֹר עַל הַזְּמִירוֹת שֶׁר' יִצְחָק דָּוִד גְּרוֹסְמָן סָבֵא שֶׁל הַסָּבֵא שֶׁל הָרַב גְּרוֹסְמָן מִמְּגִדֵל הַעֲמֵק, הַתְּחִיל לְשִׁיר בְּשַׁבָּת, כֹּל הַלֵּילָה הוּא שָׁר וְשָׁר, וְאַחֲרֵי שֶׁהוּא גָּמַר אֵת כָּל הַזְּמִירוֹת, וְגָמַר בְּרַכַּת הַמְּזוֹן, הוּא עָלָה עַל הַסְּפּוֹן וְהוּא הַמְּשִׁיף לְשִׁיר, עַד הַבֶּקֶר כָּל הַשִּׁירִים מֵהַ שֶׁהוּא נִזְכֵּר, מֵהַ שֶׁהוּא הַמְּצִיא, הוּא לֹא הַפְּסִיק לְשִׁיר, אִין דְּבַר כְּזֶה לְהַפְּסִיק לְשִׁיר, אָדָם בָּא הַבֵּיתָה הוּא שָׁר עִם אִשְׁתּוֹ עוֹד פֶּעַם אֵת הַזְּמִירוֹת. וְהוּא – ר' יִצְחָק דָּוִד שָׁר, וְהָיָה שֵׁם סְמוּיִים, הֵם לֹא הִבִּינוּ מֵהַ שִּׁירִים

הָאֵלָה, זֶה קוֹדֶשׁ כְּאֵלָה, זֶה אֲתוֹתִים לְאוֹיֵב, זֶה אֲתוֹתִים לְמִטּוֹסִים, יֵשׁ פֶּה מְכַשִּׁירִים סְמוּיִים, וְהָיָה אַחַד סְמוּי סְמוּי, שֶׁהוּא הָיָה הִכִּי סְמוּי בְּאַנְיָה, וְכֹל הַלֵּילָה הוּא עוֹקֵב אַחֲרָיו, הוּא עוֹקֵב, וְהוּא מִסְתַּכֵּל מֵהַפִּינוֹת, מִתְּחַבֵּא שֵׁם, וּמִסְתַּכֵּל כָּל הַזְּמַן עִם טְלִסְקוֹפִים, עִם מְכַשִּׁירִים כְּאֵלָה, חִישָׁנִים כְּאֵלָה, וּבִיוֹם הוּא מִמְּשִׁיף הָלְאָה, שֶׁחֲרִית עִם שִׁירִים, הוּא לֹא יוֹשֵׁן, הָאָדָם הַזֶּה לֹא יֵשֵׁן מֵעוֹלָם, לְכֵן יֵצֵא כְּזֶה צְדִיק – הָרַב יִצְחָק דָּוִד גְּרוֹסְמָן.

וּבְקִצּוֹר הוּא מִמְּשִׁיף, הוּא שׁוֹמֵר שַׁבָּת. מֵהַ זֶה שׁוֹמֵר שַׁבָּת? הוּא לֹא יוֹשֵׁן, "הַשׁוֹמֵר שַׁבָּת הֵבִין עִם הַבַּת", תְּהִיָה שׁוֹמֵר אֵל תִּישֵׁן, אֵל תִּרְדָּם, תְּהִיָה שׁוֹמֵר שַׁבָּת. וְהוּא שָׁר בִּיוֹם, וְהוּא שָׁר מְלוּהַ מְלָכָה, אַחֲרֵי מְלוּהַ מְלָכָה הוּא – אוֹתוֹ אַחַד שֶׁהִסְתַּכֵּל עָלָיו כָּל הַשַּׁבָּת נִגַּשׁ אֵלָיו, וְאַחַ שֶׁל ר' יִצְחָק דָּוִד הָיָה הָרַב שֶׁל מְשִׁמֵר הַיִּרְדֵּן, פֶּעַם כָּל הָאֲנָשִׁים הָיוּ עִם פְּאוֹת, כָּלָם, יֵשׁ תְּמוּנוֹת שֶׁל אֲנָשִׁים מִכְּפַר תְּבוּר עִם פְּאוֹת, כָּלָם הָיוּ עִם פְּאוֹת, לֹא הָיָה דְּבַר כְּזֶה בְּלִי פְּאוֹת, לֹא הָיָה יְהוּדִים בְּלִי פְּאוֹת²⁴.

❁ מורא' מקומות והערות ❁

נְלַחֲמִים כֹּל הַזְּמַן, יֵשׁ עֲרָבִי נוֹצְרִי, וְיֵשׁ עֲרָבִי מְסַלְמִי, הֵם כֹּל הַזְּמַן נְלַחֲמִים אַחַד בְּשֵׁנֵי, וְכַתוּב בְּיָמֵי שְׁמוּאֵל שֶׁנִּשְׁאַרְהָ רַק יְלִדָה אֶחָת מִהַכֹּפֵר עִין

²⁴ הֵבִין אוֹיֵשׁ חַי כּוֹתֵב שֶׁהַנוֹצְרִים הִרְגוּ אֵת כָּל הַיִּשְׁמַעְיָאִים, כִּי הִישְׁמַעְיָאִים הוֹלְכִים עִם זְנָבִים, כִּי אֵלָיו רֹאשׁ הַנוֹצְרִים, כִּי הַנוֹצְרִים וְהַמְּסַלְמִים

יתירה, ולהרבות בכל מיני שמחות, מערב עד בקר, ולהרבות בנגונים של שמחה. כמו שמסופר על רבי זלמן, סב סבו של הרב הגאון והצדיק יצחק דוד גרוסמן, רבה של מגדל העמק, שתקפו אותו געגועיו לרבו מקרלין סטולין, ליסע למעמקי רוסייה, ובידו אין פרוטה לפורטה, ואשתו מכרה כל תכשיטיה לממן לו את הנסיעה, שהיתה אז בין שנתים לשלש שנים. וכשנסע להפרד מאחיו ב'משמר הירדן' שבוע שלם על חמורים מירושלים, והנה אחיו מוטל על ערש דוי, ובתו נפטרה ממחלת המלריה (הקדחת) שהשתוללה בגליל והפילה רבבות. והכל בשנת תרע"א (1911), שהארץ ללא תרופות, ללא רופאים, וללא אחריות, ואין שום אנטבייטיקה לעצור את המחלה הנוראה, הנגרמת עקב יתוש אנופולס המקנן בביצות הפזורות ברחבי הגליל, ומדביק את כל באי הארץ החודשים, ואין שום עצה לעצור את המחלה הנוראה, המפילה כבר

אותו דבר ר' יצחק דוד גרוסמן הוא היה "שומר שבת הבן עם הבת", הוא לא הפסיק לשיר שירים, הוא כל היום שר שירים, אף שלו בא אליו, כיון שהיה חולה בקדחת, והיה קדחת זה היה מפיל אולי רבבות אנשים כל הגליל חלטה האקליפטוסים מאוסטרליה שייבשו את הבצות, אי אפשר היה לעצור את זה, "אנפוליס" פרושו, אין ראש. פולי זה ראש, אנאו זה אין ראש, זה יתוש בלי ראש, והוא בבצות, אי אפשר להתגבר עליו, עוד לא היה אז אנטבייטיקה, מדברים בתרע"א, את האנטבייטיקה המציאו בשנת תרפ"ט. (בקולות וברקים)

המשוף השעור חסר, לפניכם הפפור והמשכו מה שלא המשוף בשעור, מתוך התפלה שהרב כתב "לשיר זמירות שבת ולהתענג מאור השבת":

כי בשבת חזבים להיות בשמחה

מראי מקומות והערות

יהודי, הנה הפאות שלי, הוא אומר שבכות הפאות הם לא הרגו אותו, אז הוא - השודד לקח שני ענילי זהב עם יהלומים, קשר לו בפאות, אמה יהודי, אמה יהודי, אמה תקבל שני צמידים של זהב.

איכל בלבנון, הפסלמים הרגו את כל הנוצרים, וגם הרגו את כל היהודים בדרך כלל, וילדה אחת נשארה בחיים, אז היא ברחה לגליל, והיא אמרה, אני נשארת יהודי, הנוצרים והפסלמים הורגים כל תינם אחר את השני. באו הנוצרים להרוג את הפסלמים, הנה אחר עם פאות הוא אמר אני

אֶכְסוּף נַעַם שִׁבְתִּי, "הַשִּׁבְתַּ עֲדָן
הַנִּפְשׁוֹת וְהַרוּחוֹת וְהַנְּשָׁמוֹת. וְאִז
כָּל אֶחָד מִקְּבַל רוּחַ וַיִּנְשָׁמָה חֲדָשָׁה.
וּבַעֲדוֹ שָׁר עַל הַסַּפּוֹן שֶׁל הָאֲנִיָּה,
שִׁירֵי עֲרָגָה וְכִסּוּפִים עַד אֹרֶךְ הַבֶּקֶר,
וְאַחַר כֵּךְ כָּל הַשִּׁבְתַּ הוּא מִמְּשִׁיךְ
לְשִׁיר לְבָדוּ, לְלֹא הֶרֶף וּלְלֹא לְאוֹת,
וְהוּא לֹא שֵׁם לֵב שֶׁאֶחָד סְמוּי לְבוֹשׁ
בְּבִגְדֵי הָדָר, עוֹקֵב אֶחְרָיו כָּל
הַשִּׁבְתַּ, וְכָל הַמְּלוּגָה מְלֻכָּה. וְאַחַר
שְׁסִים אֶת כָּל שִׁירֵי הַמְּלוּגָה מְלֻכָּה,
וְהוֹסִיף עַל הַשִּׁירִים כְּהִנָּה וְכַהֲנָה,
וְאַחַר שִׁגְמַר אֶת כָּל הַשִּׁירִים בְּעֲרָגָה
וּבְכִסּוּפִים, נִגַּשׁ אֵלָיו אוֹתוֹ עֹשִׂיר
וְגָבִיר, וְאוֹמֵר לוֹ אֲנִי עוֹקֵב אֶחְרֶיךָ
יוֹתֵר מִ-30 שָׁעוֹת, וְתֹאמִין לִי
שְׁפַעַם רֵאשׁוּנָה בַּחַיִּים הַרְגֵּשְׁתִּי
טַעַם עֲנָג שִׁבְתִּי, וְעַכְשָׁיו בְּקֶשׁ
בְּקֶשָׁה אַחַת, וַיֵּשׁ לָךְ זְמַן עַד סִיּוּם
הַנְּסִיעָה. מִיֵּד כְּשִׁירְד רַבִּי זְלַמֵּן
לְתַאוּ וְהַתְּחִיל לְחַשׁוֹב עַל מַצְבּוֹ
הַעֲגוּם, פֶּתְאוּם נִזְכָּר בְּאַחֲיו
בְּמִשְׁמַר הַיִּירֶדן, וְהַמַּצָּב בְּכָל הַגְּלִיל.
מִיֵּד עָלָה לְסַפּוֹן, וּמַצָּא אֶת אוֹתוֹ
גָּבִיר, וְאִז גָּלָה הַגָּבִיר לְרַבִּי זְלַמֵּן
שֶׁהוּא הַבְּרוֹן רוּטְשִׁילְד, וְהוּא יִצִּיל
אֶת כָּל הַגְּלִיל, וְהַפֵּל בְּזָכוֹת זְמִירוֹת
שִׁבְתִּי.

כְּמָה חֲדָשִׁים רַבָּבוֹת רַבָּבוֹת. הִנֵּה
הָאֵח שֶׁל רַבִּי זְלַמֵּן פּוֹנֵה לְאַחֲיו,
כְּשֶׁהוּא מוֹטֵל עַל עֵרֶשׁ דְּוִי בְּמִשְׁמַר
הַיִּירֶדן, {שְׁפַעַם כָּלֵם הֵלְכוּ שָׁם עִם
פְּאוֹת וְשָׁמְרוּ שִׁבְתִּי בְּכָל דְּקְדוּקִיָּה},
וְאוֹמֵר לוֹ הִרִי אֶתָּה נוֹסֵעַ לְסִטּוּלִין
קַרְלִין, בְּדֶרֶךְ תַּפְּגֵשׁ מְנַדִּיבִי עִמָּנוּ,
אֲנִי עוֹרֵר נָא אֶת לְבָבְךָ לְשִׁלּוּחַ
רוּפְאִים וְתִרּוּפוֹת בְּיַד רַחֲבָה,
לְעֲצוֹר אֶת הַמַּגֵּפָה הַמְּשִׁתּוֹלֶלֶת
בְּכָל עֲזָה, וּמִפִּילָה רַבָּבוֹת רַבָּבוֹת.
רַבִּי זְלַמֵּן לֹא הִבִּין עַל מַה מְדַבֵּר
אַחֲיו, וּמָה הוּא יִכּוֹל לְהוֹשִׁיעַ,
וּבְאַיִזָּה פָּנִים יִתְדַפֵּק עַל דְּלִתִּי
נְדִיבִים, שְׁלָבְם סְגוּר כְּאַבֵּן, וַיֵּדֵם
קְמוּצָה כְּפִרְזֵל. וְהִנֵּה בְּהִיּוֹתוֹ בְּאַנְיָה
וּמַגִּיעַ שִׁבְתִּי קֹדֶשׁ, וְדָרְכוּ בְּקֹדֶשׁ
לְשִׁיר בְּשִׁבְתִּי אֶת כָּל הַזְּמִירוֹת,
וְלְהוֹסִיף עֲלֵיהֶם כְּהִנָּה וְכַהֲנָה,
לְהוֹסִיף זְמִירוֹת שֶׁל הַשִּׁתְּפִכּוֹת
הַנִּפְשׁוֹת וְעֲרָגָה וְכִסּוּפִים לָהּ. כִּי כָּל
הַשִּׁבְתִּי שֶׁנִּתְּנָה אֵךְ וְרַק בְּכַדִּי לְשִׁיר
לָהּ שִׁירֵי עֲרָגָה וְכִסּוּפִים, וּבְשִׁבְתִּי
קֹדֶשׁ יִכּוֹל כָּל יְהוּדִי לְפַתּוּחַ אֶת
סְגוּר לְבָבוֹ, בְּדַמְעוֹת שֶׁל שִׁמְחָה
שֶׁל עֲרָגָה וְהַשִּׁתְּפִכּוֹת הַנִּפְשׁוֹת עַד בְּלִי
דִּי. כִּי כָּל סְעוּדַת שִׁבְתִּי הִיא אֵךְ וְרַק
בְּכַדִּי שְׁנוּכַל לְשִׁיר וְלַכֶּסֶף לָהּ לְלֹא
הַפְּרָעוֹת וּמַנִּיעוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "יִקְ"

הוספות ממורינו הרב שליט"א

ומיד יאמר בפיו ובלבבו שיותר היה לו תענוג ושמחה בעשיית מצות עשה של ונקדשתי באופן הנזכר לעיל מהרגשת תענוג גשמי הזה שהוא מהצרעת משכא דחויא, וכך יאמר. וראיה לדבר שיותר היה לו תענוג ושמחה בעשיית מצות עשה של ונקדשתי באופן הנזכר לעיל שאפילו היו חוטפין אותו רוצחים באמצע אכילה והיחוד הקדוש לעשות לו העינויים קשים הייתי משמח את עצמי על קידוש השם יתברך יותר מתענוג גשמי הזה, אך יותר שיהיה דובר אמת בלבבו ושהיה אז בשעת מעשה תקוע על לוח לבו בתוכיות ובפנימיות הלב באמת גמור, ולא ישטה את עצמו להיות כגונב דעת עליונה חס ושלום.

שבחי הר"ן יז

גם אמר שתזווג של הצדיק האמת, קשה עליו ענין זה. ולא די שאין לו שום תאוה כלל, כי אם אדרבא יש לו יסורין מזה ממש כמו יסורי התינוק בשעת מילה. כי ממש יסורין אלו יש להצדיק בשעת זיווג ויותר מזה. כי התינוק אין לו דעת, על כן אין היסורים שלו גדולים כל כך, אבל הצדיק שיש לו דעת יסוריו גדולים מהתינוק. וזה היה אצלו דבר פשוט ואמר שכל אדם יכול לזכות לבוא למדרגה זו. וכפי הנראה מדבריו היה שקדשתו של עצמו גבה עוד יותר ויותר.

צעטיל קטן

מרבנו הרב רבי אלימלך מליזענסק זצוק"ל זיע"א

אלה הדברים אשר יעשה אותם האדם וחי בהם:

א. בכל עת ורגע שהוא פגוי מן התורה, ובפרט שהוא יושב בטל לבדו בחדר או שוכב על מצתו ואינו יכול לישן, יהיה מהרהר במצות עשה זו של ונקדשתי בתוך בני ישראל, וידמה בנפשו ויצויר במחשבתו כאילו אש גדול ונורא בוער לפניו עד לב השמים, והוא בשביל קדושת השם יתברך שובר את טבעו ומפיל את עצמו להאש על קידוש השם יתברך, ומחשבה טובה הקדוש ברוך מצרפה למעשה, ונמצא שאינו שוכב ויושב בטל, רק מקיים מצות עשה דאורייתא.

ב. בפסוק ראשון של קריאת שמע וברכה ראשונה של שמונה עשרה יהרהר בנזכר לעיל, ועוד יכוין אם יענו אותו כל אומות העולם בכל עינויים קשים ונפשמו עורו מבשרו להכחיש חס ושלום ביהודו, וסבול כל היסורים ולא יודה להם חס ושלום, ויצויר בדעתו ומחשבתו כאילו עושין לו בנזכר לעיל, ובזה יצא ידי חיוב קריאת שמע ותפלה כדון.

ג. גם בשעת אכילה והיחוד הקדוש יכוין בנזכר לעיל, ובשיתחיל להרגיש תענוג גשמי יצויר במחשבתו בנזכר לעיל, ותיקף

ט"ז תמוז
64

יאדואתינו

משיעורי הגה"צ מוריננו הרב אליעזר ברלנד שליט"א

תוכן

3

קדושת התורה: חזלון של תכלת
קדושת הצדיקים: נשמת משיח

4

קדושת המידות: שמחה ותשובה
קדושת התפילה: לעשות תשובה

5

קדושת הבית: מרים הנביאה
חינוך ילדים: ושיננתם לבנך

8

בדיחה: בן חכם

חילזון של תכלת

אבל פנראה שהוא - זבולון פלש לעכו כי ה'יה לו ספינות הוא כבר לקח גם את עכו אפילו שעכו שיכת לאשר אבל הוא לקח את זה כי הוא ה'יה לו ספינות.

לכן זבולון זה בכתר מי ששיך לשבט זבולון זה הכי גבוה מהכל "שמח זבולן בצאתך" (דברים לג, יח), כי זבולון הוא הכי תמים הוא הולך אחרי צדיקים בלי לשאול. דברה אמרה מלחמה, מלחמה! כלם כל שאר השבטים ברחו, דן ברח לדניה. הוא בנה את דניה "דן למה יגור אניות" (שופטים ה, יז) הם ברחו לדניה, "אשר ישב לחוף ימים" - אשר נשאר על החוף, נראה מי יצא, אם

איפה מדברים על הפנת בפרשה שלנו? בפסוק "גדלים תעשה לך" (דברים כב, יב), אומר הזהר בניהי שהחלזון זה מהפנת וזה בא מזבולון, זבולון זה בפנת, כתוב בגמרא (בבא בתרא קכ"ב ע"א) "שהחלזון בתחום עכו עולה" אבל זה בפנת כתוב שזה מגיע לים גינוסר. הגמרא זה נגד הפשט שביהושע

1 זהר חלק ב' מח ע"ב

פתיב (בראשית מט) זבולון לחוף ימים ישכון. והא ימא חד הנה בעדביה אלא מאי לחוף ימים, ודאי אוקמיה חבניא ברזא עלאה. וירכתו על צידו, כמה דאת אמר (שמות א) יוצאי ירך יעקב. זבולון שואק דימינא דגופא הנה, ונס פנת הנה בעדביה, ומכא אשתבח חלזון חלזון לתכלתא.

המשך בעמוד 6

נשמת משיח

שהיא היתה מואביה היא היתה הכי צנועה, בחיים היא לא התכופפה, בועז ראה שהיא לא מתכופפת, כי אשה אסור לה להתכופף שמה יעבור איזה גבר ויראה אותה מתכופפת, אז בחיים היא לא התכופפה.

אומר הבן איש חי הוא - בעז שואל מה זה כאן? איך מגיעה הצניעות הזאת? אני לא מבין, אפילו בנות יהודיות לא מתנהגות ככה בכזו צניעות, נערו של בעז אמר לו - לבעז: לא, תעזב אותה, זה ככה חנכו אותה, ככה הרגילו אותה, לא שהיא צנועה בפנימיות שלה, זה אשה מואביה, יש כאן כמה מואביות ששמה המנהג להקפיד לא להתכופף, הצניעות שהיתה בה, אז בזה

דוד ה'יה צריך לחיות מאה, דוד חי שבעים, זוהר חדש רות (אות קע"ג בזהר הסולם), כתוב "ואדם לא זכר את האיש המסכן" (קהלת ט, טו). מי זה אדם? אדם הראשון, מי זה האיש המסכן? דוד המלך, דוד המלך עד 70 ה'יה רדוף, שבע בן בכרי, אבשלום, מחלוקת מתי אבשלום רדף אותו אם חמש שנים, מה זכתה רות? כי היא תמיד ה'יתה צנועה, תמיד הלכה מכוסה, אם אשה היא זוכה להיות תמיד צנועה היא תהיה אם המלכות, יצא ממנה משיח בן דוד, כיון שרות ה'יתה אשה הכי צנועה בעולם, אפילו

המשך בעמוד 6

שמה ותשובה

עם הרב או בא מאחר, ידע שזה הענש הכי גדול שמרחיקים אותו מהתפלה, ויאני ברב חסדך אבוא ביתך, הוא אומר כל תפלה שאני זוכה להתפלל במנין עם הצדיק, זה ברב חסדך אבוא ביתך, לדעת שזה הענש הכי גדול, שיקבל את זה בתור ענש ויעשה תשובה, מי שהפסיד תפלה

עכשיו שיעור, להיות שמח בכל מצב, אדם למד לא למד, התפלל לא התפלל, הוא צריך להיות שמח, זה שהוא לא התפלל זה הענש הכי גדול, שיקבל את זה בתור ענש ויעשה תשובה, מי שהפסיד תפלה

קדשת התפלה

לעשות תשובה

נעליים להשכינה, נתקל בקנאת האחים, שגם הם רצו להיות נעליים להשכינה, וגם הם רצו לראות את השכינה פנים בפנים, ולהזרידה למטה מעשרה טפחים, בסוד "אדני שאל את עבדיו לאמר, היש לכם אב או אח" {פרשת ויגש}. האם אתם מדליקין נרות חנוכה, לפי סדר הא"ב בבית הלל, או פשמאי א-ה, שפיוס א' מדליקין ח' נרות? ואז הם ענו לו, "יש לנו אב זקן", ואנו מדליקין נרות אך ורק לפי בית הלל, כי אדם הראשון נהג 16 ימים של חנוכה {עבודה זרה ח.}. שמונה ימים לפי בית הלל, וגם שמונה ימים לפי בית שמאי.

רבוני של עולם כל יכול, ויאביון בעבור נעליים, הם נעלי השכינה, מטמון וסנדלפון, שבעבור נעלי השכינה מכרו את יוסף, כמו חנוך שהיה תופר מנעלים, וכמו התם שהיה תופר מנעלים. כי כל עבודת הצדיקים זה לעשות נעליים להשכינה, שתוכל לרדת למטה מעשרה טפחים, ולכן קוראים תמיד "וישב" לפני חנוכה, כי על ידי פרשת "וישב", זוכה השכינה לרדת למטה מעשרה טפחים, על ידי הנרות, הפתילות, והשמן, שהם הנעליים להשכינה לאור שבעת הימים, ולכן יוסף שכל ימיו עסק בלחתקון

מרים הנביאה

למה אתה יהודי? מה זה יהודי? היא בכלל לא הבינה מה זה יהודי, אני יהודי ואני חיב במצוות, ואסור בכלל להתקרב, אפילו אשתך אסור לך לגעת בה, שום דבר, ככה אסור, גם אם היא תתגרר אסור, את צריכה לשמור מצוות, אם לא אני הולך, ענתה לו מלכת כוש תתחיל ללכת.

"זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים" (דברים כד, ט), מה עשתה מרים? אמרו לה שאח שלה - משה הולך למות היא התחילה להשתולל, התחילה לדבר, למה ככה? ולמה ככה? ולמה הוא התחתן עם כושית? פעם הוא התחתן עם כוש - הוא התחתן עם כושית, זה היה נשואין פיקטיביים, כל זה כתוב בילקוט שמעוני, כי אמרו לו אתה רוצה להיות פה מלך תתחתן עם בת המלך, המלך מת, הוא כתב שטר על הנשואין עם אשת מלך כוש, אבל זה היה הכל פיקטיבי, אחרי זה זה היה בעתונות בידענות, ואחרי זה אשתו שואלת אותו; מה קורה כאן? ארבעים שנה אתה לא נגש אלי, אתה לא מתחסס אלי, מה אני כלבה? אני חתול? מה אני עקרב? אני נחש? ענה לה משה אני יהודי,

הוא לקח לו גמלים וחמורים והלך למדין, ושם הוא הגיע לבאר הוא מצא את צפורה, בדיוק זרקו אותם ליאור, פי יתרו היה ראש האפיפיורים, פתאום הם שומעים שהאפיפיור התגרר, הוא פתאום נעלם, כמו בצרפת הוא נעלם, הלך והתגרר, פתאום אפיפיורים נעלמים, פתאום מלכים נעלמים, מישהו מעלים אותם, הם נהפכים לעבמ"ם, עבמ"ם - עצם בלתי מזוהה, מתאדים, אפיפיורים נעלמים, עכשיו האפיפיור הודיע ב-1980 שהיהודים לא

המשך בעמוד 7

ושנתם לבנון

הילד יהיה התלמיד חכם הכי גדול בדור, אני במקומו אני יעבד לך, תלמיד חכם כזה גאון הילד הזה כבר ידע את הש"ס בגיל שבע לילד הזה אתה נותן לו לסחב ארגזים לסדר מדפים מה, לסדר עגבניות אני אסדר לך את העגבניות מאז הוא נבהל, אמר טוב טוב. לוקחים ילדים שיכולים להיות החזון איש, להיות רבינו, הרב עובדיה יוסף, והופכים אותם לעובדים בסופר מרקט. (ארזי הלבנון קסה)

רב אחא בר יעקב בהתחלה הוא שלח את הבן, פעם לא היה כוללים היו יוצאים לעבד הרב עובדיה יוסף שלחו אותו לעבד אז בא הרב עטיה נכנס לחנות של אבא שלו התחיל לסחב ארגזים, אמר לו אבא של הרב עובדיה מה אתה עושה הרי אתה הראש ישיבה של פורת יוסף, ענה לו הרב עטיה מה, את הילד אתה שולח?

"כַּל יוֹשְׁבֵיהָ" כַּל הַשִּׁכְנִים, "אֲרוּ מִרוֹז" זֶה קָלְלָה עִם שְׁלֹשׁ מְאוֹת שׁוֹפְרוֹת וְכֻלָּם הִתְחַיְבוּ מִיתָה, מִי שְׁלֹא בָּא לַעֲזוֹר לְצַדִּיק הוּא חַיֵּב מִיתָה, "אֲרוּ מִרוֹז יוֹשְׁבֵיהָ" מִי שְׁלֹא יָבֹא לַעֲזוֹר לְצַדִּיק הוּא חַיֵּב לְמוֹת אֵין לוֹ זְכוּת לְחַיּוֹת בְּכֻלָּל, לְכֵן הִרְגוּ אֶת כָּל יָבֵשׁ גִּלְעָד, לֹא הִשְׁאִירוּ אֶף אֶחָד, דְּבוּרָה הִיא לֹא הִרְגָה אֶת 'מִרוֹז' אֲבָל הִיא קָלְלָה אוֹתָם 'אֲרוּ מִרוֹז' יֵשׁ אוֹמְרִים שְׁזָה עִיר הֵינּוּ שְׁמִרוֹז זֶה עִיר יֵשׁ אוֹמְרִים שְׁזָה גְּבֵר, יֵשׁ אוֹמְרִים שְׁזָה אֵיזָה כּוֹכָב, כָּל הַכּוֹכָבִים הַשְּׁחוּרִים שְׁבוֹלְעִים הַכֹּל אֶפְּלוּ אֶת הָאוֹר זֶה הַקְּלָלוֹת שֶׁל דְּבוּרָה. (בְּקוּלוֹת וּבְרִיקִים, כִּי תִצָּא)

דְּבוּרָה מְנַצַּחַת נַחֲזֵר הַבֵּיתָה, אִם סִיסְרָא - אֲנַחְנוּ נַעֲלָמִים, מִתְנַדְפִּים לִירָח, "גִּלְעָד בַּעֲבֵר הִירָדָן" אֲנִשִּׁי גִלְעָד אָמְרוּ לְדְבוּרָה גִלְעָד בְּכֻלָּל בַּעֲבֵר הִירָדָן, מַה אֲנִי שׁוֹיֵךְ לְכָל הַסְּפוּר הַזֶּה? וּבְנִימִין הוּא הָיָה בִירוּשָׁלַיִם וְזֶה -הַמְּלַחְמָה בְּהַר תְּבוּרָה, אֲבָל לְכֵן כָּתוּב "לְפִלְגּוֹת רְאוּבֵן גְּדוּלִים חֻקְקֵי לֵב" וְאַחֲרֵי זֶה "בְּפִלְגּוֹת רְאוּבֵן גְּדוּלִים חֻקְרֵי לֵב", לְמַעֲשֵׂה מַסְבִּיר בְּלֻקוּטֵי לֹוִי יִצְחָק אָבֹא שֶׁל הָאֲדָמוֹר מִחֻב"ד שֶׁהִיא עֲשֵׂתָה תִקּוּן לְכָל הַשְּׁבָטִים הָאֵלֶּה, לְכֵן כָּתוּב קוּדֵם 'חֻקְקֵי' וְאַחֲרֵי זֶה 'חֻקְרֵי', 'חֻקְקֵי' זֶה נוֹקְבָא וְ'חֻקְרֵי' זֶה כְּבֵר דּוֹכְרָא לְכָל שְׁבָט הִיא עֲשֵׂתָה לוֹ תִקּוּן שְׁלֹא יִהְיֶה לוֹ עֲנֵשׁ, כְּמוֹ שֶׁהִיא קָלְלָה "אֲרוּ מִרוֹז" זֶה לֹא פְּשוּט

המשך קדושת הצדיקים

אוֹמֵר הַזֶּהר (חֲדָשׁ רוּחַ סוּלָם אוֹת רַע"ג), דָּוִד הָיָה צָרִיךְ לְחַיּוֹת מְאֹה שְׁנָה, שְׁכָתוּב "וְאָדָם לֹא זָכַר אֶת הָאִישׁ הַמְּסַכֵּן", אָדָם זֶה אָדָם הָרָאשׁוֹן, הָאִישׁ הַמְּסַכֵּן זֶה דָּוִד הַמֶּלֶךְ, פִּי בְשִׁבְעִים שְׁנָה הוּא רַק הָיָה דְרוּף, רַק כִּדְפוּ אוֹתוֹ וְהִשְׁמִיצוּ אוֹתוֹ, וְאָמְרוּ מוֹרְד בְּמַלְכוּת, וְקָרְאוּ לוֹ קָלְלָה נְמַרְצֵת - נִזְאָף מִזְאֵבֵי רֹצֵחַ צ'וֹרֵר תּוֹעֵבָה, חֲמֵשׁ שְׁנִים לְפָנֵי הַהִסְתַּלְקוֹת הוּא כְּבֵר בֵּן שְׁשִׁים וְחֲמֵשׁ אוֹ שְׁשִׁים וְשִׁבְעִים וּמְכַנְּיָם אוֹתוֹ בְּכָל הַפְּנּוּיִים שְׁבַע עוֹלָם, נוֹאֵף, רוֹצֵחַ, צוֹרֵר, גָּנֵב, פּוֹשֵׁעַ, אֶת כָּל הַפְּנּוּיִים בְּעוֹלָם אוֹמְרִים, וְהוּא קָלְלָנִי קָלְלָה נְמַרְצֵת, אוֹמְרַת הַגְּמָרָא בְּשִׁבְתָּ ק"ה. וְאִם הוּא הָיָה נוֹתֵן לוֹ עוֹד שְׁלֹשִׁים שְׁנָה הָיָה יוֹרֵד בֵּית מִקְדָּשׁ שֶׁל אֵשׁ, אִם הָיָה נוֹתֵן לוֹ שְׁלֹשִׁים שְׁנָה לֹא הָיָה נַחֲרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, הָיָה יוֹרֵד בֵּית מִקְדָּשׁ שֶׁל אֵשׁ. (אֲרוֹזֵי הַלְּבָנוֹן ג)

שְׁאָמְרוּ לוֹ שֶׁהִיא נַעֲרָה מוֹאֲבֵיָה אוֹמֵר הַבֵּן אִישׁ חַי קִירְרוּ אוֹתוֹ וְהוּא כְּבֵר לֹא הִבִּיא לָהּ פְּטוּמוֹת, הוּא רַק הִבִּיא לָהּ כְּמָה שְׁעוּרִים, תְּסַתְדְרֵי עִם כְּמָה שְׁעוּרִים, מַה שְׁוֹה שְׁעוּרִים, מַה אֲנִי יַעֲשֶׂה עִם זֶה? הִיא צָרִיכָה לְדוֹשׁ אֶת זֶה וְלִפְרֹק אֶת זֶה וְלִטְחֹן אֶת זֶה, תְּבִיא לָהּ כְּמָה תְּרַנְגּוּלוֹת צְלוּיּוֹת - כְּמָה כְּבִידִים צְלוּיִים, שְׁתְּבִיא לְחַמּוֹתָה - נַעֲמֵי שִׁיחָה לָהֶם סְעוּדָה כְּמוֹ בֵּן אָדָם, בְּרַגְעַה שֶׁהוּא אָמַר לוֹ זֶה נַעֲרָה מוֹאֲבֵיָה, זֶה לֹא צְנִיעוּת, זֶה לֹא פְּנִימִיּוּת, זֶה סֵתֵם כְּכָה זֶה סֵתֵם הֵם כְּכָה מְרַגְלוֹת, בְּרַגְעַה שֶׁהוּא קִירַר אוֹתוֹ לְגַמְרֵי אֲבָדְנוּ אֶת מְשִׁיחַ, אִם לֹא הָיָה יוֹרֵד מִיַּד נְשִׁמַּת מְשִׁיחַ, וְהַמְשִׁיחַ הָיָה מְגִיעַ וְהָיָה יוֹרֵד בֵּית מִקְדָּשׁ שֶׁל אֵשׁ, בְּרַגְעַה שֶׁאֵשׁ הוֹלְכַת בְּצְנִיעוּת אֲזַעַל הַמִּקּוֹם יוֹרֵד בֵּית מִקְדָּשׁ שֶׁל אֵשׁ.

אחות זה לא אח, אחות כל מה שקורה לאח היא דואגת, אני לא יודע מה קורה פשוט הרבה אחיות איך זה מסתדר אבל פשוט אחות אחת כל רגע היא מתערבת, כל רגע היא לא אוכלת, היא לא ישנה, קורה לאח שלה ככה ככה, בסוף אומרים לה שאח שלה ימות, מה? השתגעו אלעד ומידד שגלו את הנבואה, אסור להגיד נבואה עד שה' אומר 'לאמר', אין דבר כזה, יודעים נבואה לא יודעים את הפשט, נבואה זה לא הלכה, זה לא על פי פשט, מת - ימות בעוד אלף שנה, הוא יכול גם למות עוד מליון שנה, כל אחד בסוף ימות, מה זה משה מת? בסוף הוא מת עוד ארבעים, בכלל הנבואה הזאת לא התקיימה מיד כמו שהבינו בפשט דברי הנבואה, זה היה נבואה שבהבנה הפשוטה היא שקרית, אבל הם מרים ואהרן לקחו את זה ברצינות ועל כן חפשו את הסבה שגרמה למשה כביכול לא להכנס לארץ כדי שיתקן אותה ויכול להכנס לארץ, אבל צריך לדעת שדברי נבואות לא מעלים ולא מורידים, יש הלכה וזהו, ואם הלכה להכנס לארץ נכנסים לארץ אפילו שמשנה מת זה ההלכה, מה שדברי נבואה סתם יש על זה מליארד פרושים, [-] אמר אם משה מת באותו רגע היה תחית המתים, היה תיקון העולמות והיה תחית המתים, והיה יורד בית מקדש של אש.

דברי נבואה אף אחד לא מבין מה זה, הלכה זה ההלכה, ונבואה יש לזה מליארד פרושים.

מרים רק צועקת וצועקת, למה משה ככה? ולמה עושים לאח שלי ככה? ולמה אחי עשה ככה? ולמה ככה? אבל היא התפונה לטובה - לשון טוב, על זה אומר הספרי -

שוחטים נוצרים לחג הפסח זה הכל שקר, האפיפיור הודיע שבמשך אלפים שנה כלם חיים בשקר, אז עכשיו בא האפיפיור - יתרו ומתנדו ומודה שכל העבודות זרות יש בהן רק סגולות וכחות אולם הם אינם אלהות ומתגיי, לקחו את הבנות שלו וזרקו אותם, היה לו שבע ילדות זרקו לו אותם, לאן זרקו אותם? לתוך הבור, לבאר, ליאור.

בדיוק בא משה "ניושען", הוא אמר את השם המפורש והוציא אותם, פי הרי אין הוא הוציא אותם אם לא שהוציאם על ידי שם המפורש? הבאר זה מאה מטר עומק, פעם ראיתי באר, באר של פעם זה מאה מטר עומק, אי אפשר להעלות אותם, הוא אמר את השם המפורש, והוא "דלה דלה" (שמות ב, יט), דלה דלה שהוא הרים אותם עם השם המפורש.

על כל פנים מרים היתה פשוט מזעזעת, היא התעלפה כמה פעמים, מה יהיה פה הסוף? זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים", מה רוצים ממרים? מה היא עשתה? היא לא עשתה כלום, סך הכל היא שמעה שאח שלה הולך למות אז היא התחילה לדבר, שאלה למה הוא מתחנן עם כושית היא דברה לשון טוב דוקא, שלא יקח כושית שיקח יהודיה, מה? למה הוא לקח כושית? למה הוא לקח מדגינית? היא שמעה שהוא מת ויהושע מכניס את עם ישראל לארץ, היא יצאה מדעתה היא רצתה להציל אותו, שיתגרש, שיכתב לה גט, פשוט היא רצתה להציל אותו, זה לא היה בכלל לשון הרע, היא רק רצתה להציל - לשון טוב, מה זה זכור? מה לזכור? שהיא דברה לשון טוב? שהיא רצתה להציל את אח שלה?

תינוק לא הִיָּה לוֹ נֶגַע, לא הִיָּה לוֹ אֲדָמָת, לא חֲצָבֶת, לא צִהָבֶת, כָּל מִי שְׁמֵרָיִם יִלְדֶה לא הִיָּה לוֹ שׁוּם מַחֲלָה כָּל הַחַיִּים. אַחִיָּה חַי שְׁבַע מֵאוֹת שָׁנָה, הוּא זָכָה לְחַיִּים אַרְבָּעִים, כְּתוּב "וַתַּחֲיֶינִי" (שְׁמוֹת א, יז) אוֹמֵר סֵפֶר הַלְּקוּטִים: מַה זֶה וַתַּחֲיֶינִי? הַמְּשִׁיכָה רוּחַ מִנוֹקְבָא דְּפֶרְדָּשָׁקָא, הִיא הַמְּשִׁיכָה אֶת הַרוּחַ שֶׁל תַּחֲיַת הַמֵּתִים, צַד יָמִין, שְׁמֵרָיִם הַצְּלִיחָה לְגִלוֹת אֶת הַרוּחַ שֶׁלְעֵתִיד לְבוֹא - תַּחֲיַת הַמֵּתִים, וְכָל מִי שֶׁהִיא יִלְדֶה חַי כְּמָה מֵאוֹת שָׁנִים, הִיָּה מִתֵּן תּוֹרָה, שׁוּם מַחֲלָה שׁוּם נֶגַע. (ארזי הלבנון, יט)

חס וְשִׁלוֹם הִיא לֹא דְבָרָה לְשׁוֹן הַרְעָה, הוּא אוֹמֵר וְהִיא הַתְּכַוְנָה לְטוֹבָה, הִיא הַצְּתָה לְהַצִּיל אֶת אַח שְׁלָה, שְׁיִתֵּן גֹּט לְגוֹיָה הַזֹּאת, לְגִירַת הַזֹּאת, מִי זֶה הַמְּדַנֵּינָה הַזֹּאת? הַכּוֹשִׁית הַזֹּאת, שְׁיִתְּפֹטֵר מִמֶּנָּה, הִיא רַק דְּבָרָה עָלְיֵי דְבָרִים טוֹבִים, אֶלֶּא בְּאֵמַת זֶה דְּבָרִים אַחֲרִים לְגַמְרֵי, "זְכוּר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה ה' אֱלֹהֶיךָ לְמֵרְיָם" זֶה שֶׁתִּזְכֹּר שֶׁהִיא הַצִּילָה אֶת עַם יִשְׂרָאֵל אוֹמֵר הַמְּדַרְשׁ, שֶׁהִיא הַצִּילָה אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, בְּזִכְרוֹתָה שׁוּם יִלְדֶה לֹא מֵת, שׁוּם תֵּינוּק לֹא מֵת, שׁוּם תֵּינוּק לֹא הִשְׁתַּעַל, שׁוּם

בְּדִיחָה

בן חכם

בן: אבא, איך זה לגדל בן חכם?
אבא: לא יודע, תשאל את סבא....

אמא אמרה לי לקנות את העוגיות
השבורות, ולא היה שבורות, אז
שברתי אותם...

אם האש צהבה וכתומה, אז איך
זה יכול להיות שהיא צובעת
בשחור?....

אישור ארה"ב לחץ-3 בגרמניה פותח את הדלת לפריסה במדינות נאט"ו ואולי יפן

האישור האמריקאי נותן דחיפה ליוזמה עליה חתומות 17 מדינות אירופה

איראן חושפת מל"ט חדש: טווח פעולה 2000 ק"מ

השקת המל"ט החדש היא איתות לישראל, היות ולפי הטווח המוצהר, המל"ט מסוגל לעשות את הדרך מאיראן לישראל – וחזרה. מסוגל לשהות באוויר 24 שעות ברצף.

הודו משיקה פריגטה חדשה עם מיירטים ומכ"מ תוצרת תעשייה אווירית. האתגר: הצי הסיני

ארה"ב: ניסוי נוסף בטיל היפרסוני

דיווח: משמר הגבול של סעודיה הרג מאות או אלפי פליטים מאתיופיה שניסו להיכנס לממלכה

מעריכים כי המורדים החות'ים בתימן הם המתווכים והמברחים פליטים מעבר לגבול תמורת סכומים של אלפי דולרים בשבוע

יצוא הנפט האיראני לסין הגיע לשיא של 10 שנים

יבוא הנפט של סין מאיראן זינק באוגוסט, והם צפויים להגיע ל-1.5 מיליון חביות ליום, (bpd) הגבוה ביותר מאז 2013.

אפוזיציה הסורית חושפת פעילות איראנית החותרת נגד הרוסים בסוריה

חסד לאומים...

הא"ם סיפק לחות'ים 300 מגלי מוקשים וציוד נוסף, בשווי 750,000 דולר. הפעם הסיבה שהא"ם החליט לחלק מתנות לחות'ים הייתה שמספר צדיקים חות'ים נהרגו בשדה מוקשים במחוז חודידה, אבל אנשי הא"ם המוכשרים שמיהרו לחלק לחות'ים מתנות, שכחו דבר אחד קטן, שהחות'ים נהרגו ב"תאונת עבודה" בזמן שעסקו בהנחת שדה מוקשים חדש... התימנים כבר לא יודעים אם לבכות או לצחוק מתסכול, ופשוט אומרים שהא"ם מתגמל במתנות ציוד גילוי מוקשים וכסף, את החות'ים, שהם הגורם היחיד שטומן מוקשים מאז שהחלה המלחמה בתימן. ולפי ארגוני זכויות אדם בתימן, החות'ים טמנו באדמת תימן כבר יותר משני מיליון מוקשים, שגרמו לאלפי אזרחים הרוגים ופצועים, בהם ילדים רבים.

הפיכה בירדן? <

המיעוט הירדני השולט במדינה מעריך כי איראן עומדת מאחורי הפעילות הפלשתינית בירדן ומסייעת להם בעזרת חיזבאללה והמיליציות האיראניות על הגבול הסורי-ירדני, וכי ניסיון הפיכה בירדן אינו כבר שאלה תיאורתית.

> טורקיה מכשירה לוחמים שיעזרו לארה"ב לחסום את הגשר היבשתי מטהרן לביירות

צבא ארה"ב מזמין מל"ט מטרה שידמה מטוסי קרב סיניים ורוסיים <<<

ארה"ב שוקלת מבצע נגד הרכבת היבשתית האיראנית לסוריה ולבנון

למרות ההפחדות: קרן ההון סיכון הישראלית בגיוס הגדול בתולדותיה

קרן הון סיכון הישראלית "קזמרה" שמשקיעה בחברות הייטק הצליחה לגייס קרן רביעית בהיקף של 275 מיליון דולר | מובילי הקרן הם מראשי 'מחאת ההייטק

קטאר מענישה את חמאס על התקרבותה למשטר אסד ומצמצמת מאוד את מענקיה

החודש שעבר היה יולי החם ביותר שתועד אי פעם וכנראה גם החודש החם ביותר שתועד

המלחמה באוקראינה

המודיעין הבריטי: ההגנ"א
הרוסית בלחץ עז עקב התקפות
מזל"טים וטילים בשטחם

רוסיה איבדה שני שלישי
ממערכות ההגנ"א המתנייעות
שברשותה באוקראינה

ארה"ב חוששת שרוסיה תצליח
לפצח את סודות הנשק שלה
שנשלח לאוקראינה

לרוסיה יש יכולות גבוהות לפצח את סודות הנשק
המערבי שהיא תופסת בשדות המערכה באוקראינה.
הדבר הוכח במקרה של טילי "HIMARS"

פוטין מודה ברמז על קשיים בכלכלה הרוסית עקב
הפלישה לאוקראינה

דיווח: טייס רוסי ערק עם מסוקו
לאוקראינה במבצע של המודיעין
האוקראיני

במסוק היו עוד שני אנשי צוות שהתנגדו לעריקה ונהרגו

מטוס ועליו פריגוז'ין התרסק סמוך למוסקבה.

23 בינוי: המרד של וגנר נגמר. 23 באוגוסט: יבגני פריגוז'ין נגמר:

פריגוז'ין טס היום מאפריקה לרוסיה, איתו היה כל צוות הפיקוד של וגנר. שמונה גופות הוצאו
מאתר התרסקות המטוס של פריגוז'ין:

וגנר, כזכור, הוביל לפני חודשיים מרד נגד הנשיא פוטין וביצע ניסיון הפיכה צבאית במדינה. על פי
הדיווחים, המטוס יורט על ידי מערכות ההגנה האווירית הרוסיות. המטוס שימש את פריגוז'ין
בחודשים האחרונים בטיסותיו בין רוסיה ובלארוס.

חשוב להדגיש: לא רק פריגוז'ין נהרג בהתרסקות. גם כמה מבכירי כח וגנר היו על הטיסה.
במילים אחרות: שרשרת הפיקוד הבכיר של הארגון נעלמה.

תגובה רשמית ראשונה: פוטין הודיע כי הוא שולח תנחומים למשפחתו של פריגוז'ין
ומשתתף בצערה ובצער המשפחות של אלו שנהרגו בהתרסקות

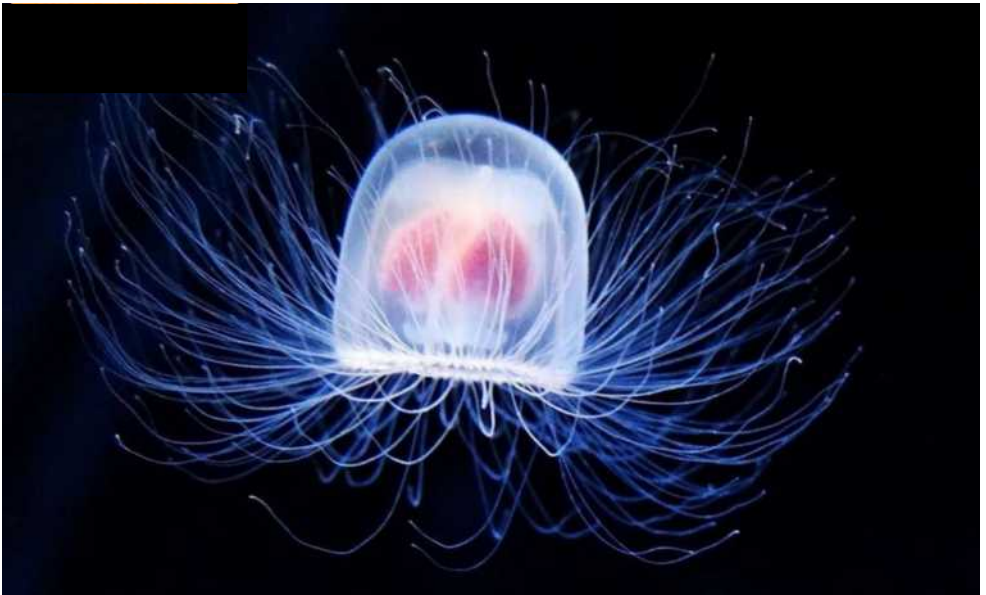
כמה מתיקות.

נער בן 14, חסיד בעזלא, לומד גמרא בשקיעות עצומה ולא שם לב לדוב שעובר מטרים ממנו.

הופך את עצמו ממבוגר לצעיר

מדוזה *Turritopsis Nutricula* המכונה "מדוזה האלמותית" היא מדוזה קטנה, בגודל של כ-5 מ"מ, שמצויה באוקיינוסים הטרופיים והסובטרופיים. היא בעלת תכונה יוצאת דופן: היא מסוגלת להפוך את תהליך הזדקנות התאים שלה. כאשר היא מגיעה לגיל מסוים, היא יכולה להפוך ממדוזה בוגרת למדוזה צעירה, ולהתחיל את מחזור החיים שלה מחדש. תכונה זו מושכת את תשומת לבם של המדענים שמנסים להבין כיצד נעשה תהליך הזה. הם מקווים שיוכלו לפתח תרופות חדשות למחלות הקשורות להזדקנות.

◆ האור יורד... ◆

לכלל אנ"ש:

אחר עבודה מאומצת של למעלה משלוש וחצי שנים אנו מברכים על מגומר לקראת הופעת 2 ספרים חדשים של שיעורי מורינו הרב אליעזר ברלנד שליט"א משנת תשע"ו בגלות בדרום אפריקה: "מעלות הצדיקים" חלק ראשון וחלק שני. שהוגהו בחלקם על ידי מורינו הרב.

מאחר שהושקעו בכתיבת והכנת כל אחד מהספרים לדפוס עשרות אלפי שקלים בצרוף עלויות ההדפסה אנו עומדים כעת בפני התחייבויות של עשרות אלפי שקלים שעוד לא נמצא להם תורם

על כן כל המעוניין להשתתף בהוצאות ההדפסה בכמות של 20 ספרים ומעלה במחיר הקרן של 25 ש"ח לספר, ואנו או השותף נפיץ את הספר בכל רחבי הארץ והעולם ללא מתרות רווח

